

The background of the slide is a light pink color with a subtle, artistic rendering of red blood cells. The cells are depicted as biconcave discs, some in sharp focus and others blurred, creating a sense of depth. They are scattered across the frame, with a higher concentration in the center and bottom.

KVS

Poruchy rytmu

MUDr. Eva Sedláková, PhD
Ústav patologickej fyziológie
UPJŠ Košice

Poruchy rytmu

- KVS tým že zabezpečuje adekvátny prietok krvi všetkými orgánmi, tým zároveň zabezpečuje ich funkciu a metabolizmus
- **3 hlavné činitele:**
  - Rýchlosť prietoku krvi (množstvo privedenej krvi za určitý čas)
  - Arteriálny tlak
  - Parciálny tlak kyslíka v arteriálnej krvi
- Srdce a krvný obeh sú pracovnou jednotkou, zmena činnosti srdca ovplyvní funkciu krvného obehu a naopak
- **Poruchu cirkulácie zo strany srdca môže vyvolať zmena :**
  - Zmena kontraktility myokardu
  - Množstvo pritečenej žilovej krvi (preload)
  - Periférny odpor (afterload)
  - **Zmeny frekvencie srdca, resp pravidelnosti**

Poruchy rytmu

- **SA uzol**

- Bachmannov, Wenkebachov, Thorelov

- **AV junkcia (uzol a Hissov zväzok)**

- **Tawarove ramienka**

- **pravé a ľavé (predná a zadná vetva)**

- **Purkyňove vlákna**

- **Rýchlosť šírenia**

- Amplitúda AP (strmosť fázy 0)

- Počet spojení (gap junctions, nexy)

- Intra a extracelulárne iontové prostredie

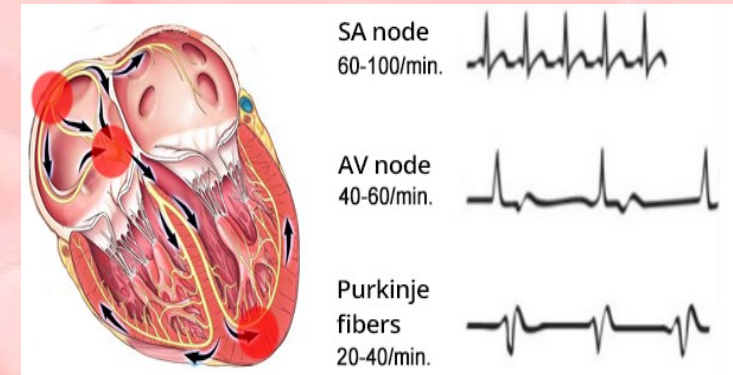
- **depolarizácia postupuje od endokardu k epikardu**

- **repolarizácia od epikardu k endokardu**

- od hrotu srdca k báze

- komorové septum sa depolarizuje zľava doprava

- zákon všetko alebo nič

- **Primárny:** SA uzol, 60-100/min.

- **Sekundárny:** AV junkcia, 40-60/min.

- **Terciárny:** Purkyňove vlákna okolo 40/min.

- **Náhradné pacemakery sa uplatnia:**

- primárny nefunguje (netvorí, spomalí alebo nešíri)

- **pasívne (náhradné) rytmy**

- **aktívne rytmy - (extrasystoly)**

Poruchy rytmu

- **Elektrofyzologické princípy**
- **Akčný potenciál**

Fáza 0 – depolarizácia, **Fáza 1,2,3** – repolarizácia

1. Normálny hlboký a stabilný kľudový potenciál (-80-90mV)
2. Rýchla depolarizácia (dV/dt 200-1000V/s v úvode AP)
3. Dostatočne dlhé trvanie AP

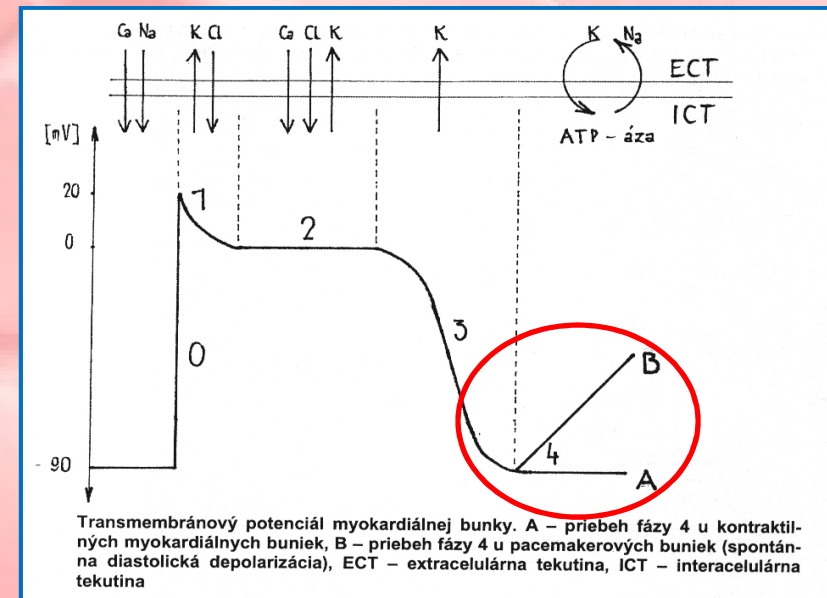
- **2 typy buniek**

- **Pacemakerové (rytmogénne, automatické)**

- Spontánne sa depolarizovať, určovať rytmus
- 60mV, vstup Ca do bunky
- Vo fáze 4 zmena

- **Nepacemakerové (pracovné)**

- Nemajú schopnosť spontánnej depolarizácie
- Depolarizáciu vyvolávajú vzruchy z udavača rytmu
- 90mV, rýchly nástup depolarizácie
- vstup Na do bunky
- Vo fáze 4 membránový potenciál sa nemení

Poruchy rytmu

■ Patofyziologické (porucha tvorby)

1. porucha automaticity

2. spúšťaná aktivita

3. reentry mechanizmus

■ 1. Porucha automaticity

- vlákna tvoria spontánny vzruch bez predošlej stimulácie

■ SA uzol - homo(homotopné) vzruchy

a) fyziologické vplyvy (ANS)

sinusová tachykardia a sinusová bradykardia, sinusová respiračná arytmia

b) **patologicky** pozmenené pri ischemii, hypoxii, acidóze, iontový rozvrat, amyloidóza inhibícia Na^+K^+ pumpy (hypoxia)

■ Mimo SA uzol - heterotopné vzruchy

- mimo prevodový systém, v pracovnom (kontraktilnom) myokarde počas IM, ischemia

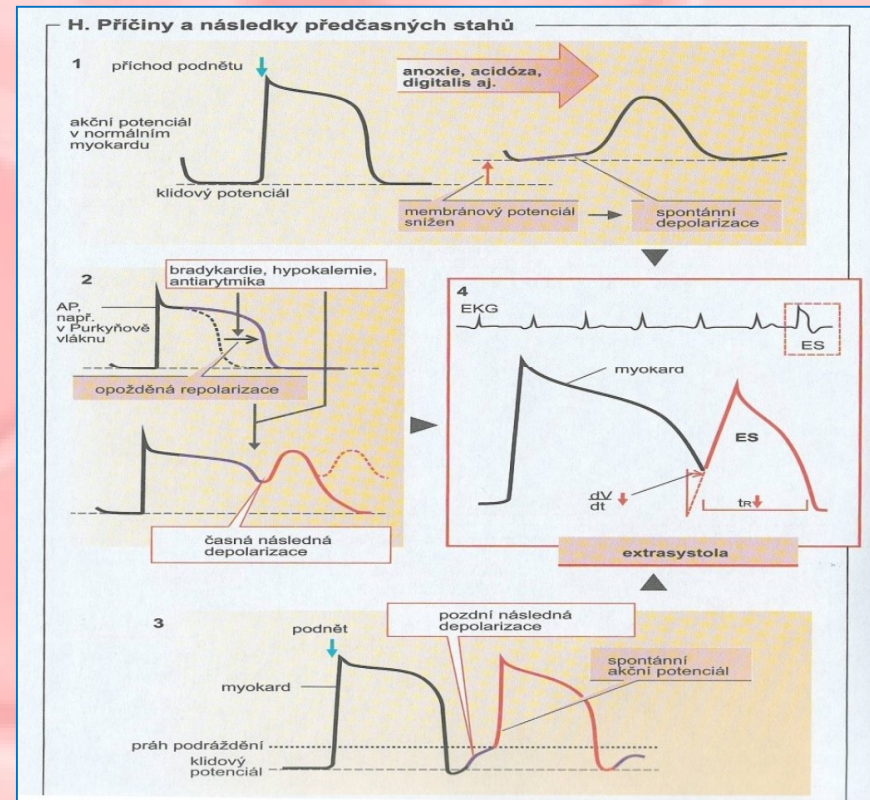
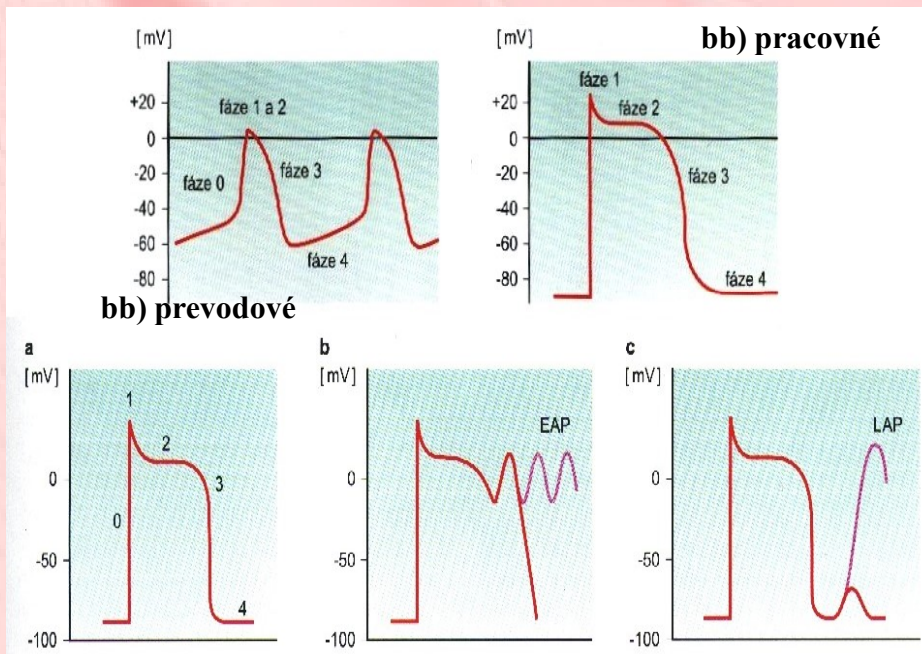
a) **pasívne** - vzruch je oneskorený, vedie k bradykardickým formám

b) **aktívne** – buď jednotlivý predčasný sťah – extrasystola alebo rytmus, vedie ku tachykardickým formám (komorové arytmie, predsieňové)

Poruchy rytmu

■ 2.Spúšťaná aktivita (triggered)

- Abnormálny priebeh repolarizácie, ktorý umožní vznik novej následnej depolarizácie
- Spúšťáčom je nestabilita membránového potenciálu skupiny buniek, ktoré sa opakovane depolarizujú a repolarizujú bez impulzu z prevodového systému

A. včasná následná depolarizácia (EAP)

pred dokončením repolarizácie, hypoxii, acidóze, hypokalémii, hypermagnezémii, antiarytmik, a toto vedie k predĺženiu AP, fenomén torsade de pointes", vrodený je syndróm dlhého QT, ktorý predisponuje k vzniku arytmie

B. neskorá následná depolarizácia (LAP)

po dokončení repolarizácie, na konci repolarizácie jeden alebo séria impulzov, otvorenie nátriových kanálov pri preťažení bunky kalcium (katecholamíny, predávkovanie digitálisom)

Poruchy rytmu

■ 3. Mechanizmus reentry

- najčastejší mechanizmus vzniku tachyarytmií, krúživý návrat vzruchu
- patologická excitačná slučka, ktorá je rýchlejšia ako pacemaker, ktorý tým pádom nahradí

■ Podmienky

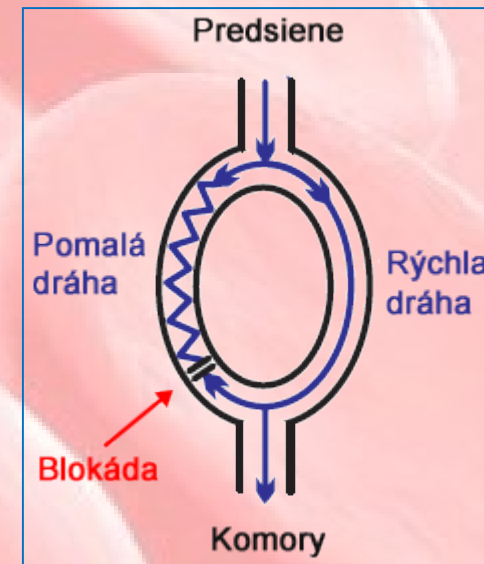
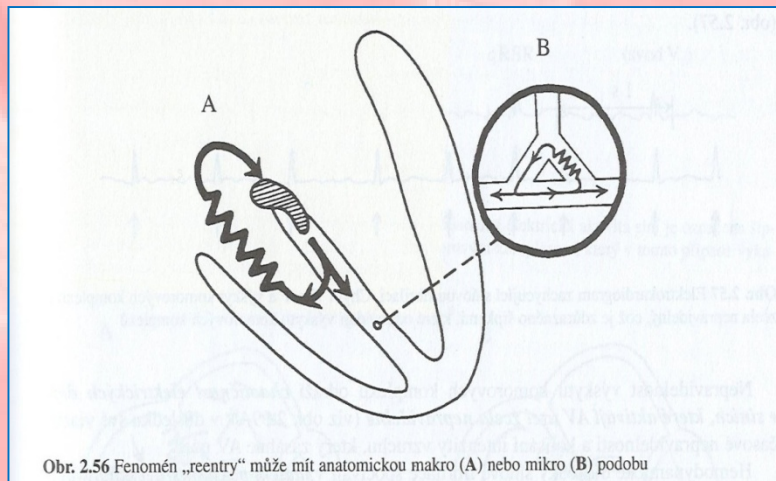
- prítomnosť jednosmernej blokády anterográdného šírenia vzruchu
- susedné bunky majú rôzne rýchlosti vedenia vzruchu a rôzne refraktérne periódy

■ Funkčné reentry

Mikroreentry-vyvolaný funkčnou prekážkou (napr. jazva po infarkte, nekróza a zdravý myokard)

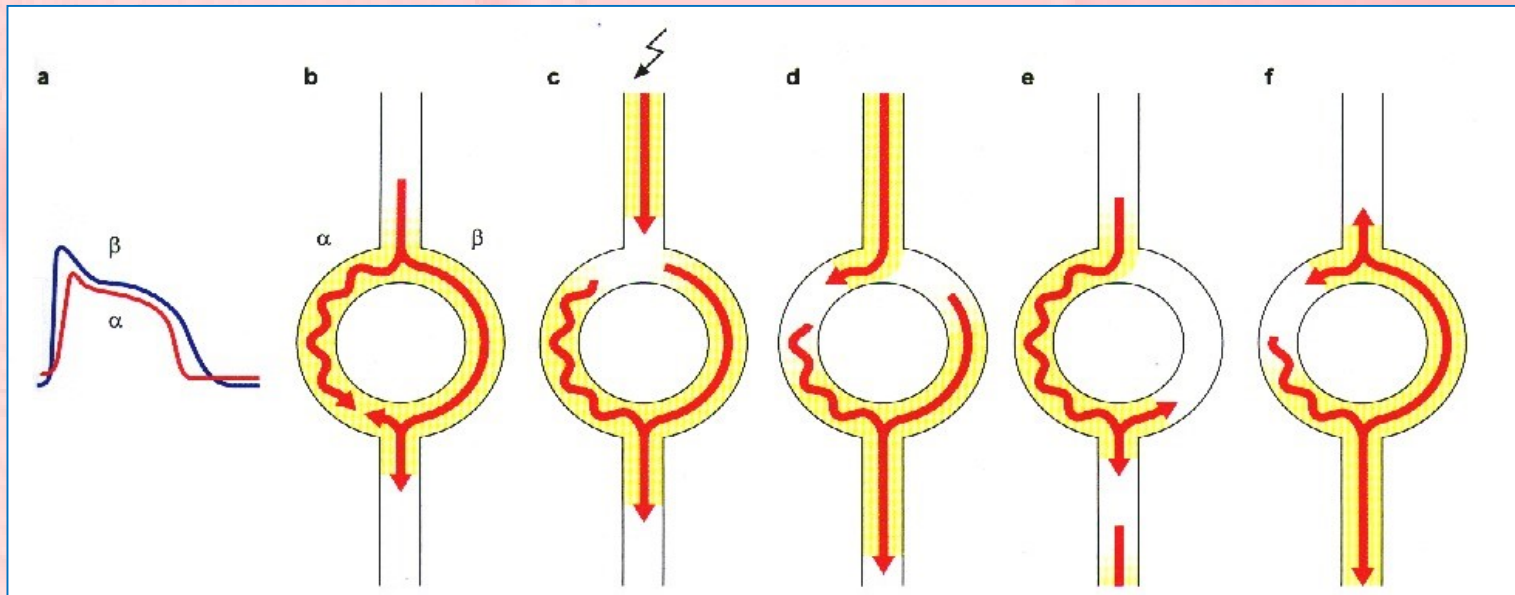
■ Morfologické reentry

Makroreentry - (prídavná dráha medzi predsieňou a komorou)

Poruchy rytmu

- a- α, β** (α -pomalá vodivosť a krátka refraktérna perióda)
(β –rýchla vodivosť a dlhšia refraktérna perióda)
- b**-časovo normálne impulzy
- c**-predčasný vzruch (extrasystola), β refraktérna, α už schopná
- d**-vzruch anterochrádne cez α
- e**-hneď retrochrádne do β
- f**-uzavretie kruhu (až vlna nenájde excitabilnú medzeru)

Poruchy rytmu

- **Subjektívny pocit nepravidelného srdcového rytmu**

palpitácie, vynechanie srdca, preskakovanie,

- **Známky zníženia minútového objemu**

-pocit dušnosti (stáza v pľúcach), pocit slabosti (↓prietoku v orgánoch), bledosť, potenie

-závažnosť arytmie (čím rýchlejšie alebo pomalšie), dĺžka trvania, stav myokardu

- **Známky náhlej, prechodnej alebo trvalej zástavy obehu krvi**

tachykardická forma(komorová tachykardia, fibrilácia, flutter)

bradykardická forma(blokády SA, AV uzla)

strata vedomia (5-20 s), vymiznutie pulzu

- **Klinické známky arytmií**

presynkopa (bez straty vedomia)

srdcová (kardiálna) synkopa

Adams-Stokesov syndróm (kŕče)

trvalá zástava obehu (reverzibilná a ireverzibilná)

- **Závažnosť arytmie**

-**nezávažné** - asymptomatické a symptomatické (toleruje)

-**závažné** -prognosticky a hemodynamicky (rýchle a pomalé)

Poruchy rytmu

- **klinická charakteristika, efekt na hemodynamiku, pravidelnosť**

- tachykardie (skrátene diastoly, znížená náplň, znížený výdaj)

- bradykardie (častočne zlepšené, ale nízka frekvencia, nízky prietok)

- **lokalizácia (pôvod)**

- supraventrikulárne

- ventrikulárne

- **podkladom arytmie môže byť**

- lokalizovaný ektopický fokus

- funkčne definovaný okruh reentry

- prítomnosť prídátnej dráhy

- **Podľa etiológie (kardiálne a extrakardiálne)**

- **Arytmie pri srdcovom ochorení**

- AIM, srdcové chyby, myokarditída,

- perikarditída, kardiomyopatie

- **Arytmie z poruchy elektrolytovej rovnováhy**

- hypokaliémia (digitális), hyperkaliémia, hypomagnézia, hyperkalcémia

- liečba diuretikami

Poruchy rytmu

■ Arytmie vyvolané liekmi

Antiarytmiká, betablokátory, blokátory kalciového kanála, sympatomimetiká, atropín

■ Arytmie pri endokrinných poruchách

hypertyreóza (sínusová tachykardia, extrasystoly)

hypotyreóza (sínusová bradykardia)

feochromocytóm, hyperparatyreóza

■ Arytmie podmienené vegetatívnym nervovým systémom

- parasympatiktónia (n. vagus a sín. bradykardia, SA a AV blokády)

- sympatiktónia (SVA, komorové extrasystoly, komorové tachykardie, fibrilácie komôr)

- neurovegetatívny tonus (vagus noc, sympatikus deň)

■ Iné príčiny

- akútne infekcie, bronchopneumónia, pľúcne embólie, hypotenzie, hypovolémie, hypoxémie, anémie, chirurgické výkony, endoskópie, srdcové katetrizácie

- genetické príčiny (mutácie iónových kanálov, sodík, draslík - Roman-Wardov syndróm, Brugadaov syndróm)

Poruchy rytmu-klasifikácie

Supraventrikulárny poruchy rytmu

Klinický obraz	Patofyziologický mechanizmus
Bradykardie (frekvence < 60 tepů/min)	
• sinusová bradykardie	• snížená automatice
• SA blokáda	• snížená automatice/poruchy převodu
• supraventrikulární náhradní stahy (proximální AV uzel)	• snížená automatice nebo poruchy převodu v nadřazeném pacemakeru
• proximální AV blok	• poruchy převodu
Tachykardie (frekvence > 100 tepů/min)	
• sinusová tachykardie	• zvýšená automatice
• supraventrikulární extrasystoly, couplety a salvy	• zvýšená/abnormální automatice, spouštěná aktivita, reentry
• atriální tachykardie	• reentry (zvýšená/abnormální automatice)
• flutter síní	• reentry (zvýšená/abnormální automatice)
• fibrilace síní	• reentry (zvýšená/abnormální automatice, spouštěná aktivita)
• SA reentrantní tachykardie	• reentry
• AV junkční tachykardie	• reentry
• preexcitační syndrom (např. WPW-syndrom)	• reentry

Komorové poruchy rytmu

Klinický obraz	Patofyziologický mechanizmus
Bradykardie (frekvence < 60 tepů/min)	
• komorový náhradní rytmus	• snížená automatice nebo poruchy rytmu nadřazeného pacemakeru
• distální AV blokáda	• poruchy převodu
• idioventrikulární rytmus	• abnormální automatice
Tachykardie (frekvence > 100 tepů/min)	
• komorové extrasystoly, couplety a salvy	• zvýšená/abnormální automatice, spouštěná aktivita, reentry
• komorové tachykardie (monomorfní, polymorfní, typu torsade-de-pointes)	• reentry, zvýšená/abnormální automatice spouštěná aktivita
• flutter komor	• reentry
• fibrilace komor	• reentry (zvýšená/abnormální automatice, spouštěná aktivita)

Poruchy rytmu-klasifikácie

■ Arytmie z porušenej tvorby

- Monotópne - arytmie z poruchy SA uzla
- Heterotópne automatické rytmy
- Extrasystolické arytmie
- Paroxysmálne tachykardie
- Fibrilácia a flutter predsiení
- Fibrilácia a flutter komôr

■ Arytmie z poruchy vedenia

- SA uzol
- AV uzol
- AV disociácia
- Tawarové ramienka
- Syndrómy preexcitácie,
- Zrýchlené prevedenie vzruchov

■ Kombinované poruchy

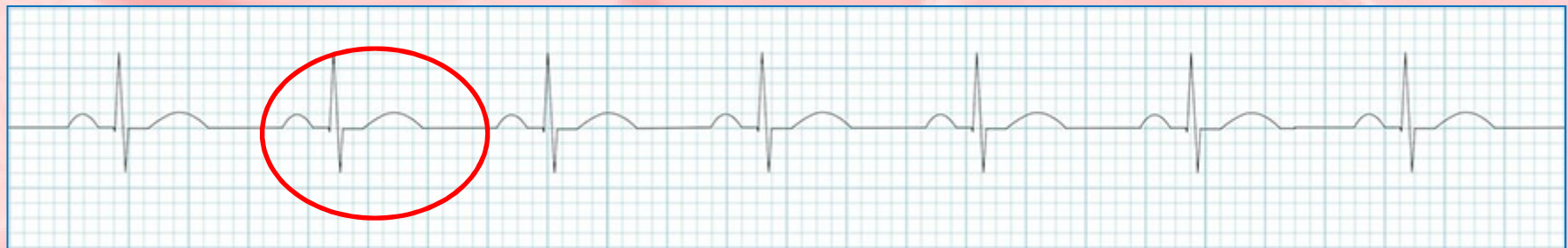
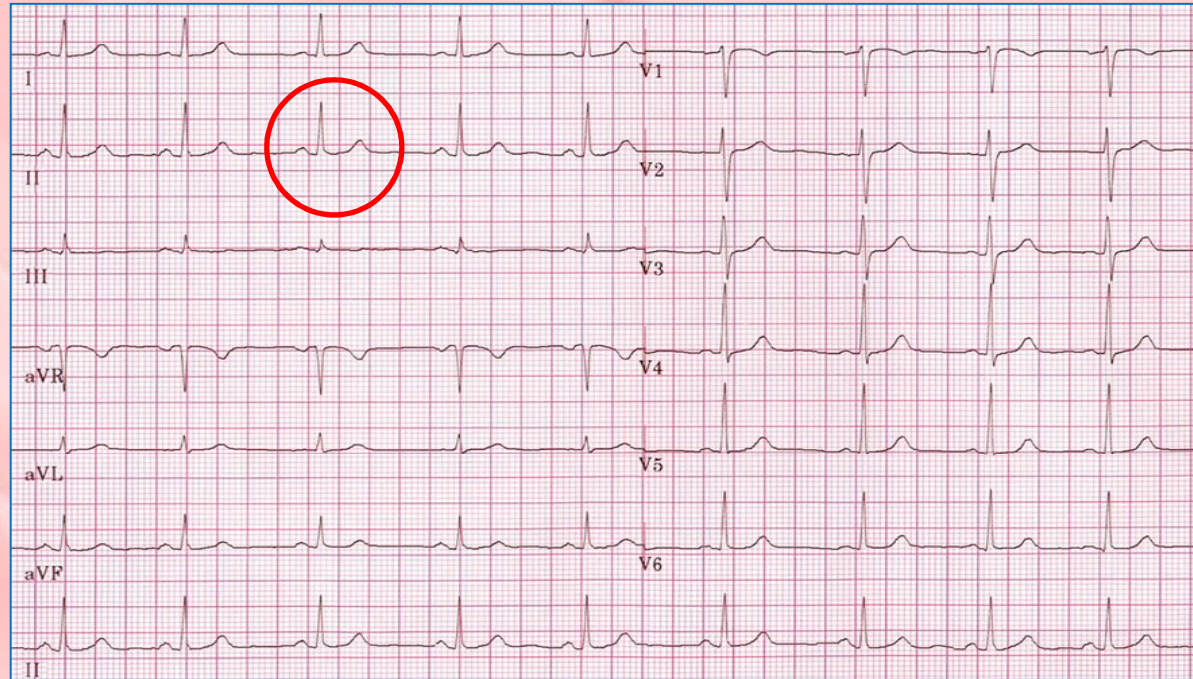
Miesto	Bradyarytmie	Tachyarytmie
SA uzol	Sínusová bradykardia	Sínusová tachykardia
	Syndróm chorého sínusu	
	Uniknuté sťahy	
Predsiena		Predsieňové extrasystoly
		Predsieňový flutter
		Predsieňová fibrilácia
		Paroxysmálna supraventrikulárna tachykardia
		Neparoxysmálne supraventrikulárne tachykardie
		Multifokálne predsieňové tachykardie
AV uzol	Prevodové blokády 2. a 3. stupňa	Paroxysmálna supraventrikulárna tachykardia
Komorový prevodový systém a komory		Komorové extrasystoly Komorová tachykardia Torsade de pointes Komorová fibrilácia

Arytmie z poruchy SA uzla

■ Sínusový rytmus

- Frekvencia 60-90/min
- Interval PQ trvá 0,12-0,20 s
- Vlna P pozit II zvod
- P je pred QRS

Sínusový rytmus

Arytmie z poruchy SA uzla

■ Sínusová tachykardia

- zrýchlenie sínusového rytmu nad 90-100/min.
- podnet v SA uzle, prevod na komory normálny
- stres, fyzická záťaž, horúčka, šok, anémia, hypovolémia, tyreotixikóza, lieky (atropín, katecholamíny)

EKG: frekvencia nad 100/min., P, QRS, T vlna

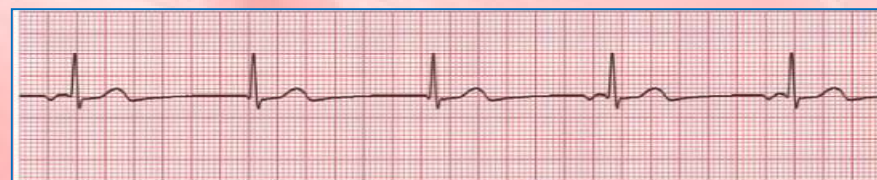
Sínusová tachykardia

Arytmie z poruchy SA uzla

■ Dysfunkcia SA uzla (SSS)

- poškodenie SA uzla ischémiou (spodný IM), hypoxiou, acidózou, iontovým rozvratom, liekmi, amyloidóza
- sínusová bradykardia
- zastavenie SA uzla (sinus arrest)
- sinoatriálny blok
- obnoví sa alebo vznik náhradného (uniklého) rytmu z iných oblastí

EKG: výpadok P a QRS, náhradný sťah má rôzny tvar

Arytmie z poruchy SA uzla

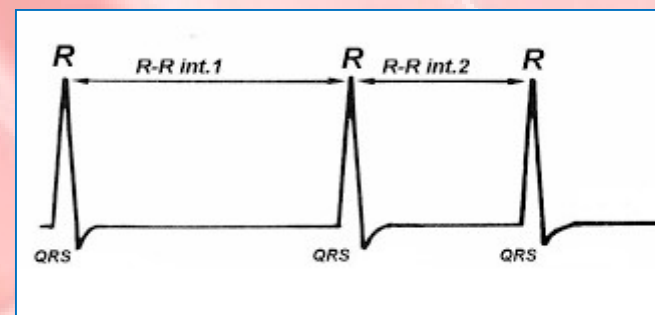
■ Dysfunkcia SA uzla (SSS) - Sínusová bradykardia

- spomalenie pod 60/min, podnet v SA uzle, prevod na komory normálny
- vplyv n.vagus (zvýšený TK, sinokardiálny alebo okulokardiálny reflex) spánok, poškodenie bb nekrózou, fibrózou tkaniva, vplyv liekov (β -blokátory) hypotyreóza, hypotermia, u trénovaných športovcov, starší ľudia, podklad fyziologickej respiračnej arytmie

EKG: f 30-60/ min., P pred QRS, T vlna

Sínusová bradykardia

Respiračná arytmia
Inspírium R-R sa skráti,
frekvencia zvýši

Heterotopné automatické rytmy

■ Heterotopné rytmy

vzruch vzniká mimo SA uzla

■ pasívne heterotopné rytmy

-SA uzol (netvorí, spomalí alebo nešíri)

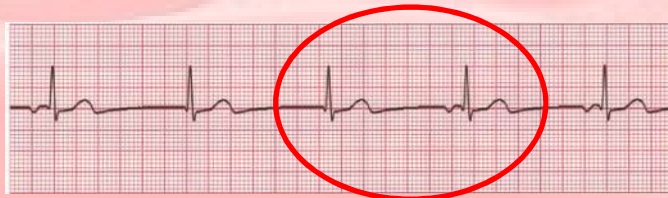
-náhradná systola alebo rytmus (vzniká **po** očakávanej systole)

-v predsieni ale viac v AV junkcii

■ Junkčný rytmus (AV junkčné rytmy)

-Fyziologický (ak vypadne primárny pacemaker), ojedinele alebo opakovane vzruchy

- P vlna negatívna **pred** QRS komplexom (retrográdne predsienie, potom komory)
- P vlna je skrytá **v** QRS komplexe (súčasne predsienie aj komory)
- P vlna negatívna **za** QRS komplexom (najprv komory a potom predsienie)

Heterotopné automatické rytmy

- **aktívne rytmy** -vzruchy s vyššou frekvenciou než primárny a preto sa uplatnia
  - **extrasystoly** - náhodné, príležitostné impulzy (fokusy), **pred** očakávanou systolou
  - **flutter, fibrilácia** - kontinuálne rôzne miesta v predsieni, kontinuálne reentry

■ Extrasystoly

- elektrické deje a sťahy ktoré sú vyvolané vzruchom alebo sériou vzruchov, ktoré vznikli **mimo SA uzol (ektopické ložisko)** a ktoré **predbehli** vznik vzruchu v SA uzle

■ Klasifikácie

Podľa miesta vzniku

Supraventrikulárne - SVES (predsieňové a junkčné)

Komorové – KES

▪ Podľa počtu ohnísk

monomorfné-unifokálne (rovnaký tvar, väzbový interval, jedno miesto)

polymorfné-multifokálne (rôzny tvar, rôzny väzbový interval, viaceré ektopické ložiská)

▪ Podľa frekvencie

Ojedinelé

Salvy a s pevnou väzbou na základný rytmus

Extrasystolické arytmie

■ Supraventrikulárne extrasystoly - SVES

-predsieňová alebo junkčná

-mimo SA uzol,

-môže spustiť supraventrikulárnu arytmiu

EKG záznam

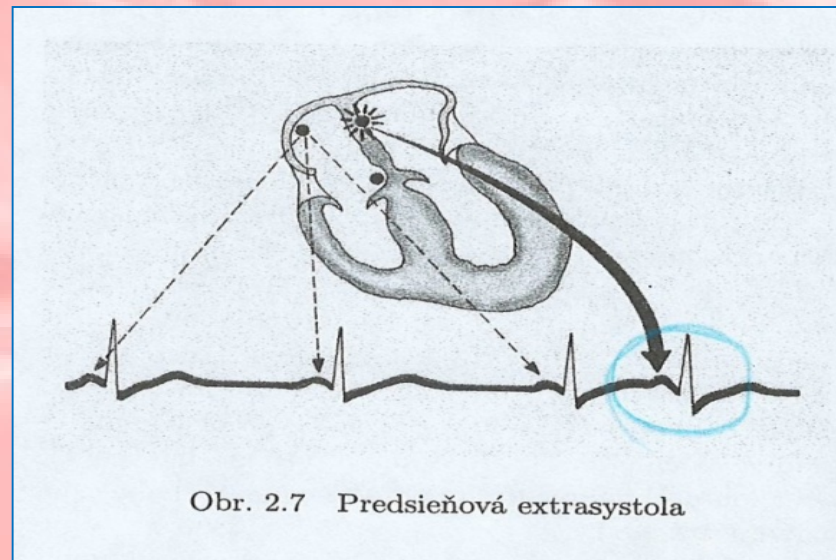
-predčasné, ináč konfigurovaná vlna P

-PQ skrátené

-QRS normálny

-RR vzdialenosť je menej ako dvojnásobok - **Neúplná kompenzačná pauza**

-Nemá vplyv na hemodynamiku, mikroentry alebo ektopická aktivita

Extrasystolické arytmie

■ Komorové extrasystoly - KES

-miesto tvorby a šírenie je abnormálne i retrográdne

EKG záznam

-P skryté v QRS komplexe

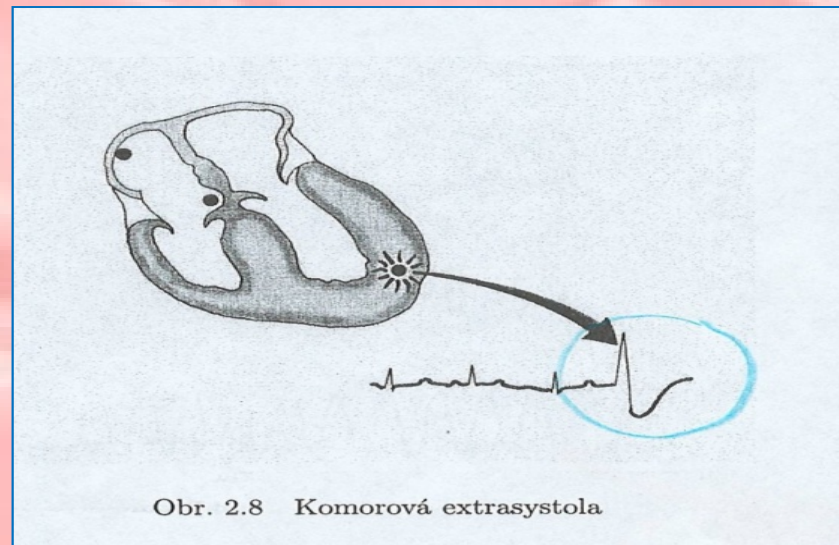
- QRS komplex je predčasný, široký, bizarný, (bloky Tawarovho ramienka)

-Ak extrasystola vznikne v pravej komore, na EKG blok ľavého ramienka a opačne

-T vlna asymetrická, smeruje opačne ako QRS komplex

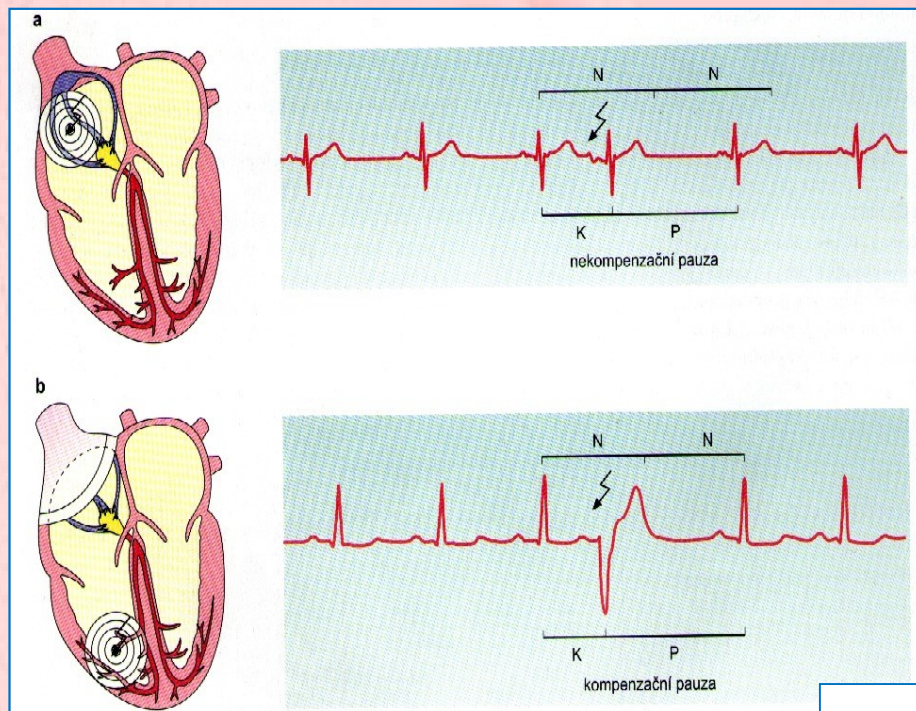
-RR vzdialenosť je dvojnásobná -**Úplná kompenzačná pauza**,

- Reentry alebo spúšťacia aktivita

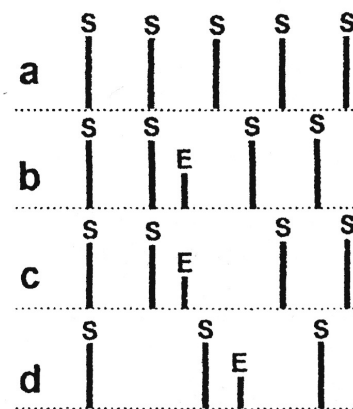
Obr. 2.8 Komorová extrasystola

Heterotopné automatické rytmy

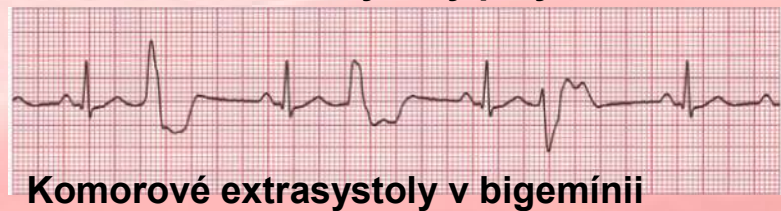
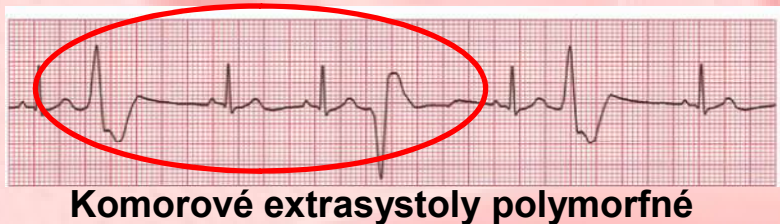
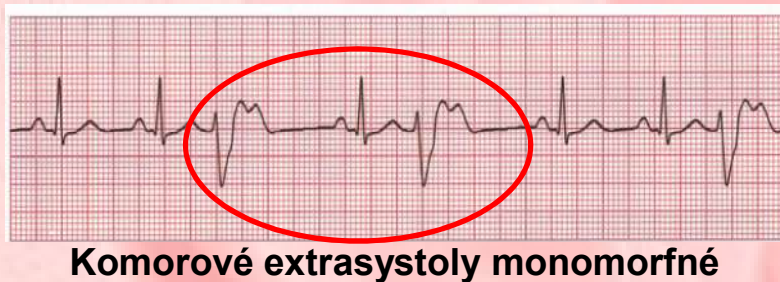
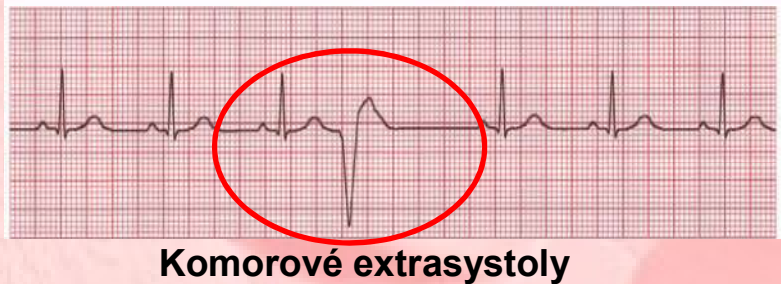
a – supraventrikulárna extrasystola

b – komorová extrasystola

Obr. 4.5.6 Schématické znázornění jednotlivých druhů extrasystol s kompenzačními pauzami:
a) sinusový rytmus, b) síňová extrasystola, c) komorová extrasystola, d) interpolovaná extrasystola

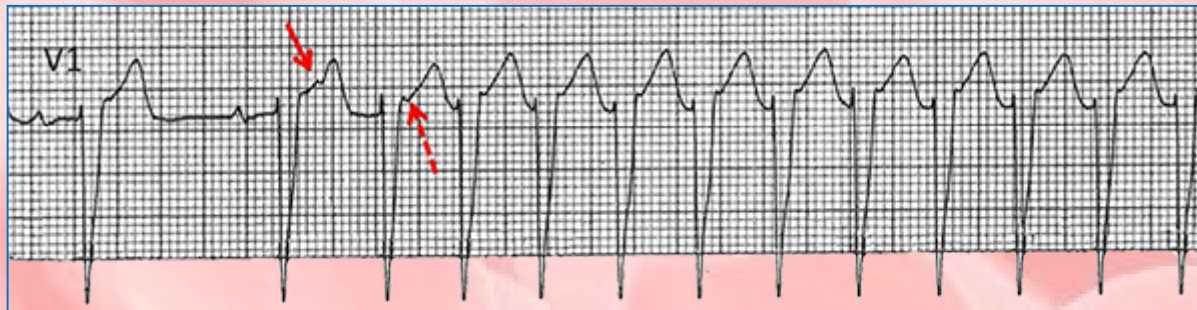

EKG	EXTRASYSTOLY
	ojedinělé
	monotopní (monomorfní)
	polytopní (polymorfní)
	bigeminicky vázané
	ve dvojicích
	v salvách (krátké běhy komorové tachykardie)
	nasedající na vlnu T (fenomén R/T)

Obr. 2.16 Schéma různých typů komorových extrasystol (částečně podle Š. Farského: EKG do kapsy).

Paroxysmálne tachykardie

- začína sa náhle a náhle sa skončí
- vždy sa začína extrasystolami a keď sa končí, opäť sú ojedinelé extrasystoly**
- vyvoláva pocit úzkosti, spojený je so silným a prudkým búchaním srdca,
- môže byť prítomná cyanóza a dyspnoe
- podľa typu extrasystol vieme určiť lokalizáciu
- supraventrikulárna a ventrikulárna

Paroxysmálna supraventrikulárna tachykardia

Paroxysmálna komorová tachykardia

Fibrilácia a flutter predsiení

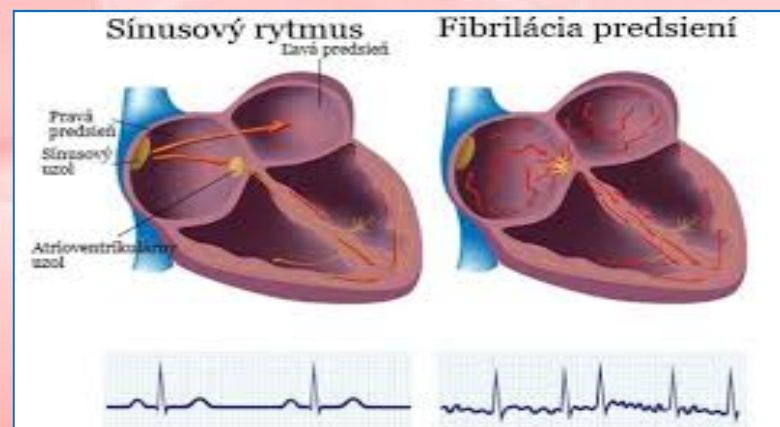
■ Fibrilácia predsiení

- fibrilácia=**mihanie**, veľmi rýchla, **nepravidelná** frekvencia, prevod na komory nepravidelný, absolútna arytmia, vznik trombov, CMP....
- Asymptomatická**- prejaví sa komplikáciou v podobe CMP, náhodne na EKG zázname
- Idiopatická** – pod 60 rokov, chýba KP ochorenie, nezistené pri EKG
- Sekundárna** – pri AIM, kardiochirurgia, hypertyreoidizmus, pľúcna embólia, myokarditída, pneumónia

EKG: fp: 400-800/min., komory 150-200/min., P nahradené vlnou f (nepravidelné vlnenie izoelektrickej línie), QRS norma, ak nie je blokáda

Fibrilácia predsiení

Fibrilácia predsiení

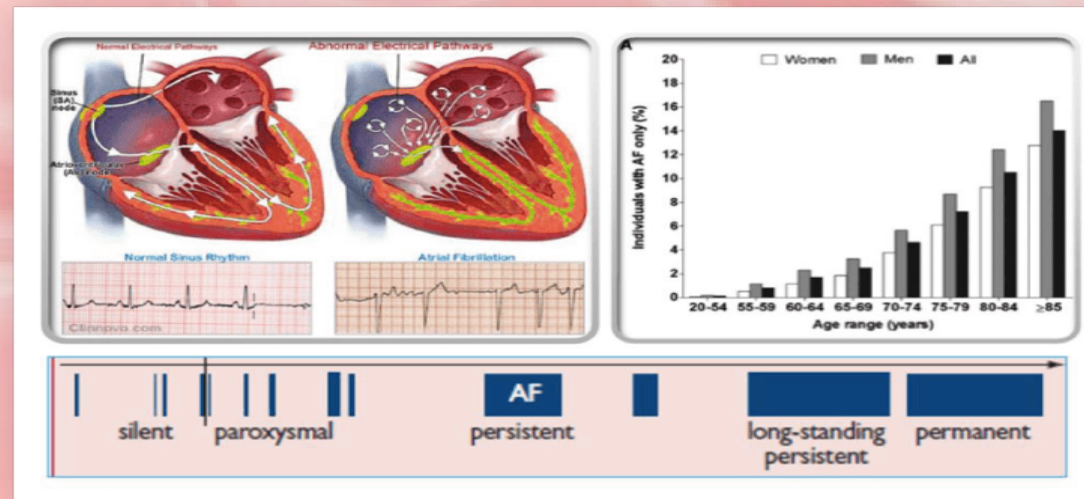
- **Delenie fibrilácií**
- **Prvýkrát zaznamenaná AF**
- **Paroxysmálna fibrilácia predsiení :**

má trvanie menej ako 7 dní (vo väčšine prípadov terminuje do 48 hodín)

- **Rekurentná fibrilácia predsiení**

ak mal pacient v minulosti 2-3 epizódy AF, v takomto prípade môžeme hovoriť o rekurentnej AF.

- **Perzistujúca:** má trvanie viac ako 7 dní, pričom navodenia SR je možné medikamentóznou alebo elektrickou kardioverziou.
- **Permanentná:** trvanie viac ako 7 dní, pričom navodenie SR nie je možné ani antiarytmikami.

Flutter predsiení

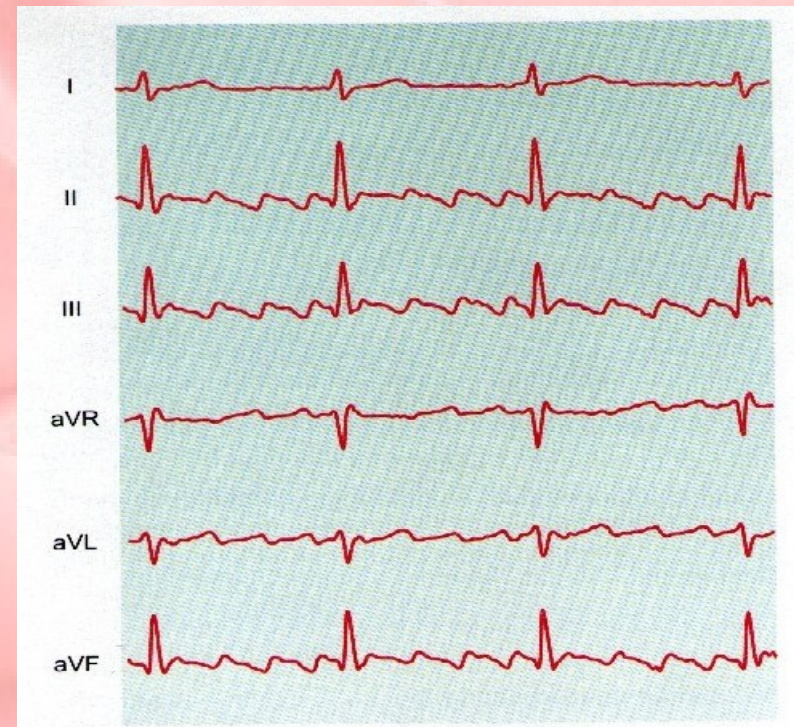
■ Flutter predsiení

- flutter=**kmitanie**, **pravidelná** rýchla aktivita predsiení, vzruch mimo SA uzla, v AV blokový (pozor tzv.deblokový)
- ICHS, dilatácia predsiení, priaznivejší z hľadiska hemodynamiky ako fibrilácia

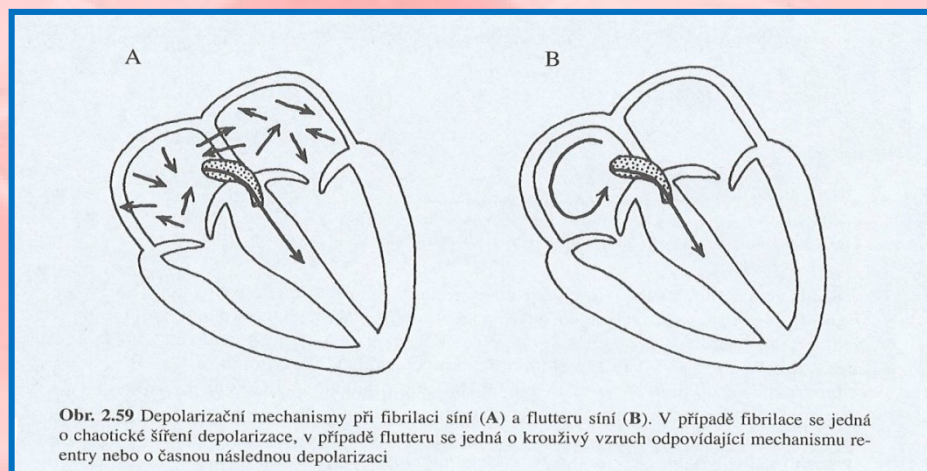
EKG: fp: 250-350/min., prevod na komory 2:1, 3:1, P nahradené F vlnami (pilka)..II, III, aVF, V1, V2..QRS norma

Flutter predsiení s prevodom 4:1

Porovnanie flutter a fibrilácia predsiení

Komorové poruchy rytmu

■ Komorové poruchy rytmu

■ Klasifikácia

■ trvanie a hemodynamická závažnosť

-Pretrvávajúca - viac ako 30s alebo v kratšom čase vedie k poruche hemodynamiky

-Nepretrvávajúca - kratšia ako 30s a nevedie k hemodynamickému kolapsu

■ podľa miesta vzniku

- fokálne a nefokálne (reentry)

■ z klinického hľadiska

- Idiopatické - v neprítomnosti organického poškodenia srdca)

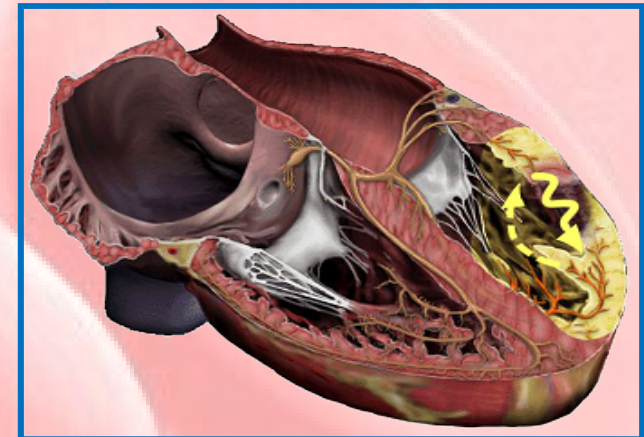
- sprevádzajúce ochorenie srdca (ICHs, kardiomyopatia...)

■ podľa EKG obrazu

- monomorfné (forma jednotlivých QRS komplexov je identická)

- polymorfné (zmeny morfológie QRS komplexov),

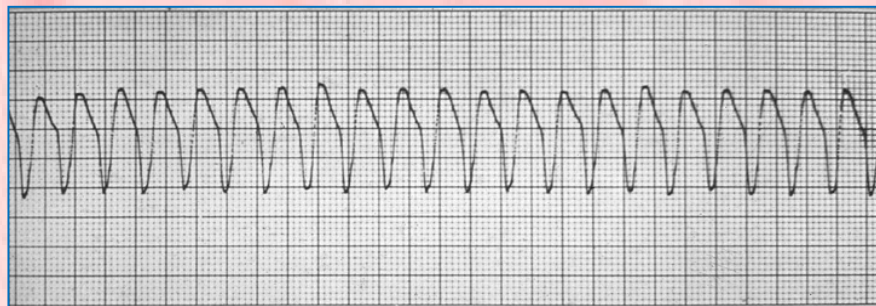
-pri predĺženom QT intervale torsade de pointes

Komorové poruchy rytmu

■ Monomorfná komorová tachykardia

EKG: f: 200/min., AV disociácia, široký QRS nad 0,12s....

■ Polymorfná komorová tachykardia

Obr. 2.24 Polymorfni komorová tachykardie.

Arytmie je spouštěna ischemií myokardu na podkladě spazmu věnčitě tepny, a proto ji předchází elevace úseku S-T.

Obr. 2.25 Polymorfni komorová tachykardie typu torsade de pointes u nemocného léčeného pro fibrilaci síní sotalolem.

V levé části záznamu je patrna nepravidelná odpověď komor při fibrilaci síní a prodloužení intervalu Q-T, pravá část ukazuje postupné otáčení osy komorové tachykardie.

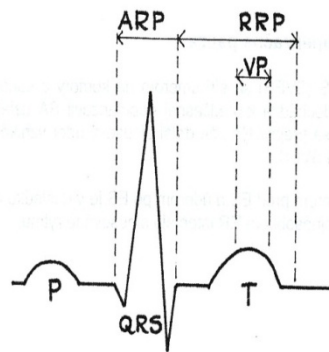
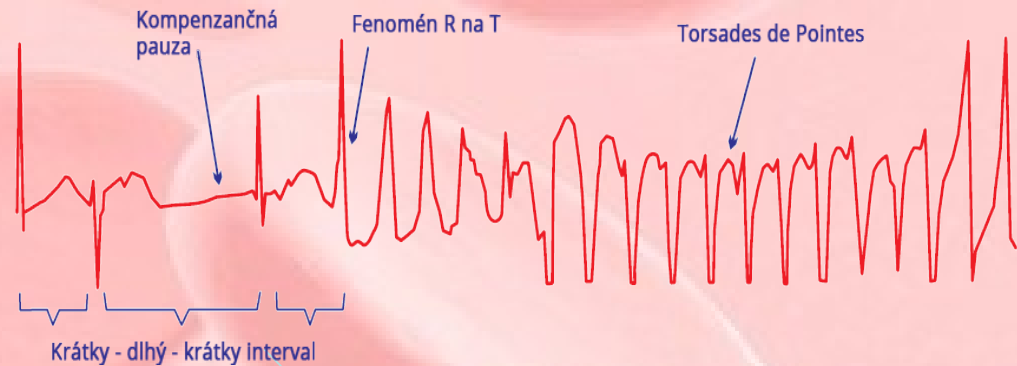

Komorové poruchy rytmu

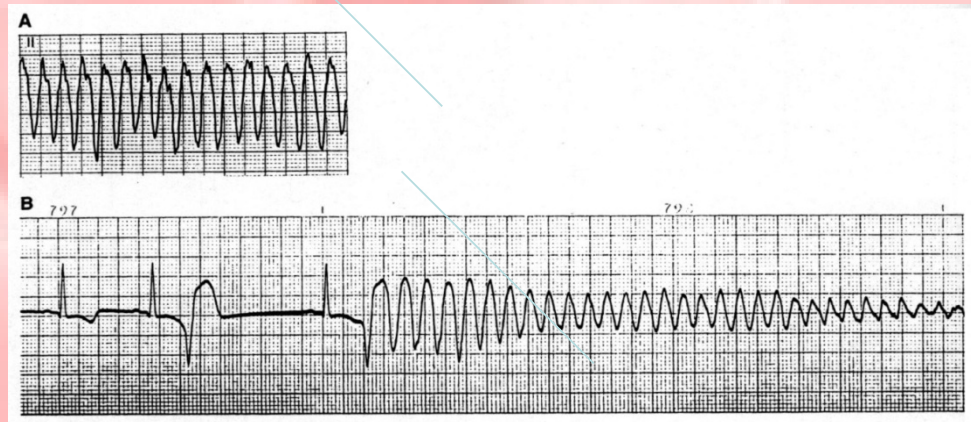
- Ektopický impulz v komorách môže vyvolať tachykardiu alebo KF
- **Fenomén R/T**

typ komorovej extrasystoly, vznikne na T a môže spustiť (iba)

- počas akútneho infarktu myokardu
  - pri extrémnej hypokaliémii
  - pri predĺženom QT intervale
- vrodené
získané-antiarytmika, elektrolyty....)

Obrázok 40. Refrakternosť myokardu. ARP – absolútna refrakternosť, RRP – relatívna refrakternosť, VP – vulnérabilná perióda

Flutter a fibrilácia komôr

▪ Fibrilácia komôr

- môže ju vyvolať včasná komorová extrasystola,
- predchádzajúca komorová tachykardia a flutter
- absolútny hemodynamický defekt, nehmatný pulz
- strata vedomia do 10 sekúnd, poškodenie mozgu behom 4-5 minút

EKG záznam

- P neprítomné, nepravidelné, chaotické vlnky frekvencia 300/min

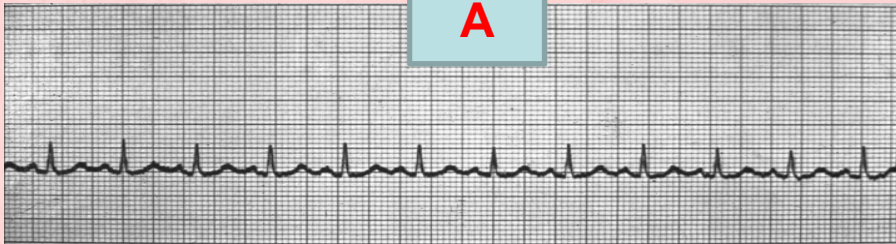

ICD pripravené k implantácii

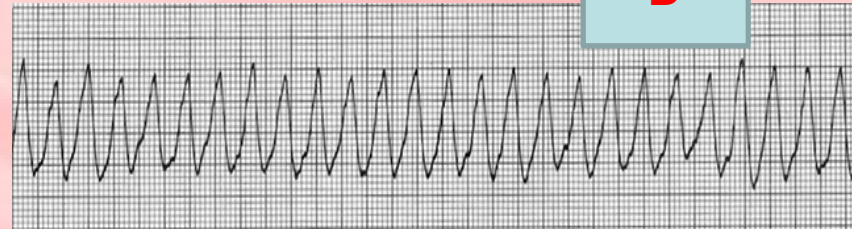

Poruchy rytmu – porovnanie tachykardií

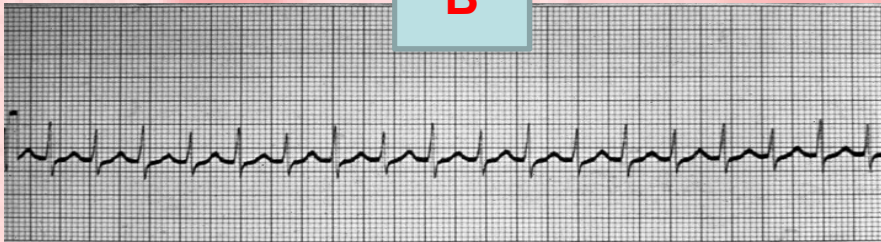
A

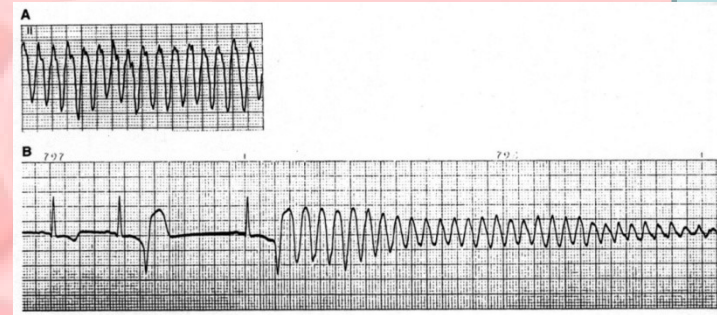
D

B

E

C

F

G

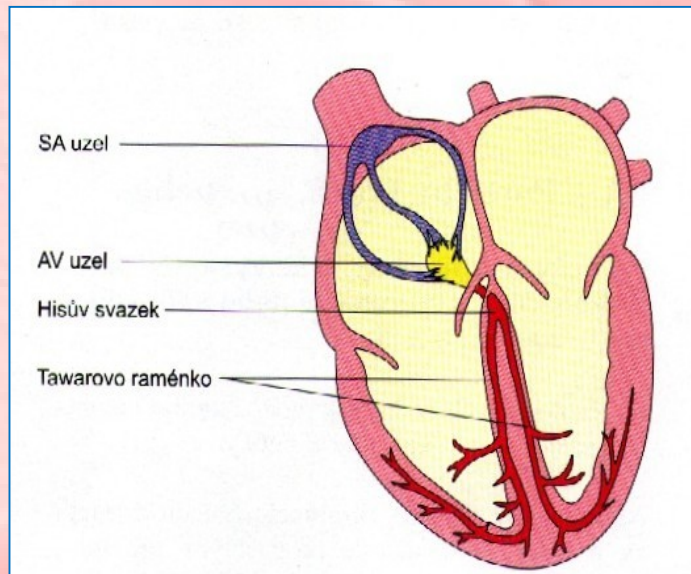

Poruchy vedenia vzruchov

■ Arytmie z poruchy vedenia

- SA uzol
- AV uzol
- AV disociácia
- Tawarové ramienka
- Syndrómy preexcitácie,
- Zrýchlené prevedenie vzruchov

■ Kombinované poruchy

■ Všeobecne

- I. stupeň: spomalenie
- II. stupeň: časť sa prevedie, časť nie
- III. stupeň: úplný blok

■ Podľa lokalizácie

- Sinoatriálne bloky (SA bloky)
- Predsieňovo-komorové (AV bloky)
- Vnútrokomorové bloky

- úplné
- čiastočné

■ náhradné rytmy, ak nie bezvedomie a klinický syndróm Adams-Stokes

■ metabolické poruchy spôsobené ischémiou, hypoxiou, iontovými zmenami, lieky, fibrotická prestavba, bakteriálne toxíny, myokarditídy, ukladanie amyloidu

Poruchy vedenia vzruchov

■ Všeobecne

- I. stupeň: spomalenie
- II. stupeň: časť sa prevedie, časť nie
- III. stupeň: úplný blok

- náhradné rytmy, ak nie bezvedomie a klinický syndróm Adams-Stokes
- metabolické poruchy spôsobené ischémiou, hypoxiou, iontovými zmenami, lieky, fibrotická prestavba, bakteriálne toxíny, myokarditídy, ukladanie amyloidu

■ Sinoatriálne bloky (SA bloky)

■ Predsieňovo-komorové (AV bloky)

■ Vnútrokomorové bloky

Poruchy rytmu – SA uzol

■ Sinoatriálne bloky (SA bloky)

-porucha prevodu vzruchu z SA uzla na predsieň,- platia všeobecné pravidlá blokád

-1.stupeň spomalenie (nevidíš na EKG, bez hemodynamických dôsledkov)

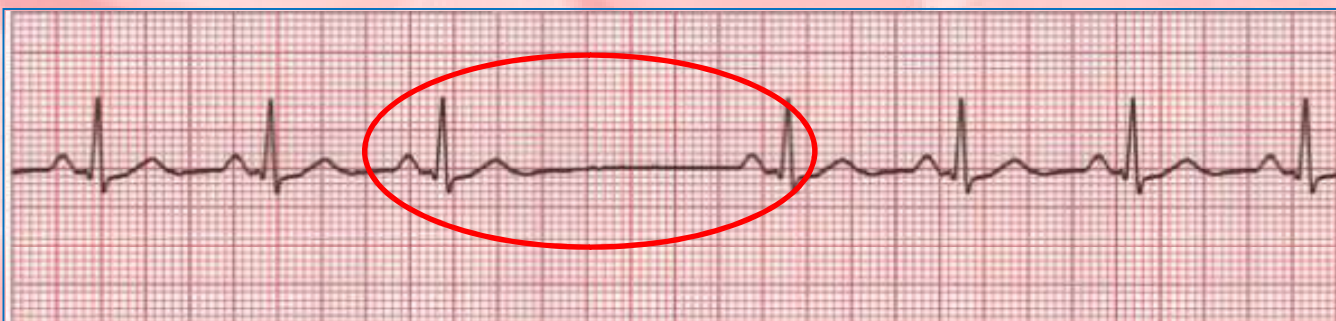
-2.stupeň časť vzruchov sa neprevedie na AV uzol, ani na myokard

(na EKG chýbanie P a komorový komplex aktuálneho vzruchu)

-3.stupeň nič sa neprevedie, náhradný pacemaker, ako sinus arrest

- blokáda vplyvom zvýšenej aktivity vagu (deti, športovci), inštrumentálne výkony, bolesť, strach, antiarytmiká, digitális

EKG: chýbanie komplexu P-QRS-T

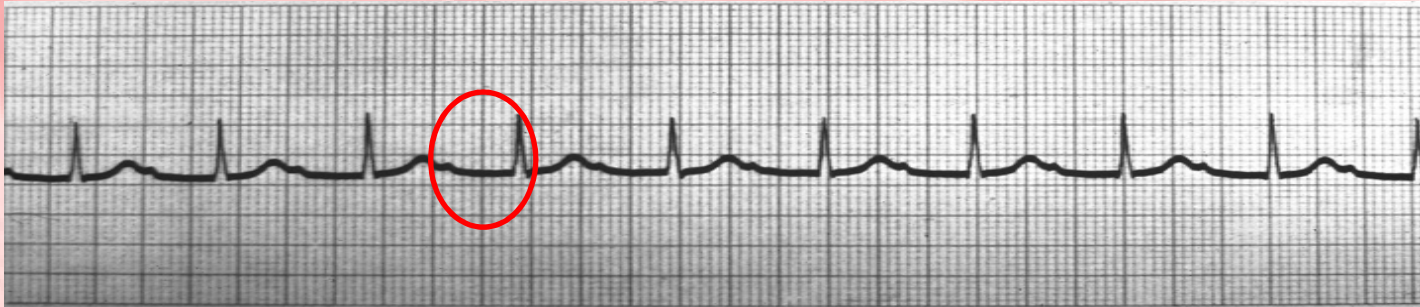
Predsieňovo-komorové bloky (AV blokády)

■ Predsieňovo-komorové bloky (AV blokády)

▪ AV blok I.stupňa

-poškodenie AV uzla, funkčne ($\uparrow$ vagus), morfologicky degenerácia, zápal, ischemia, digitális, antiarytmika, hemodynamicky nezávažné

EKG: predĺženie PQ nad 0,20s, P a QRS prítomné, P niekedy skryté

AV blok I. stupňa

Predsieňovo-komorové bloky (AV blokády)

■ AV blok II.stupňa-Mobitz I a Mobitz II

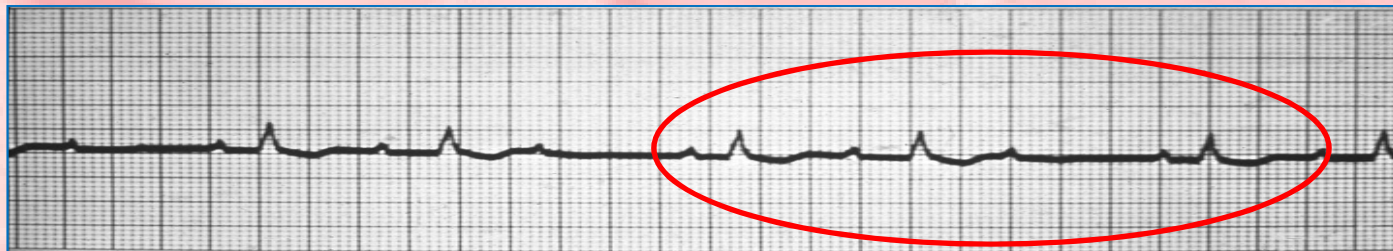
-niečo sa prevedie, niečo neprevedie, vagus, spánok, toxický digitális, antiarytmiká, ischemia (spodný IM)

a) Mobitz I-Wenkebachove periódy

Wenkebachove periódy - predlžovanie PQ intervalu (z pod 0,2 až nad 0,2) a následne sa vzruch neprevedie, potom sa vracia na začiatok

-hemodynamicky nezávažný, aj u zdravých, detí, športovcov ($\uparrow$ vagus),

EKG: PQ sa predlžuje, po P nie je QRS, cyklus sa opakuje, QRS norma

AV blok II. stupňa (Wenkebachove periódy)

Predsieňovo-komorové bloky (AV blokády)

■ AV blok II.stupňa

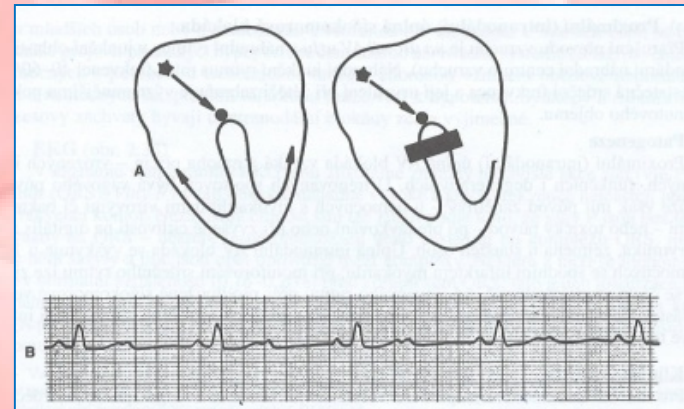
b) Mobitz II.

- nepravidelný výpadok 1 alebo viac QRS komplexov bez predlžovania PQ
- nie funkčná porucha, pokročilá ICHS, kardiomyopatia, ischémia (predný IM), trvalé poškodenie, klinika

EKG: PQ norma, resp. rovnaká, QRS široké, pozmenený vplyvom bloku Tawarových ramienok

AV blok II. stupňa, Mobitz II

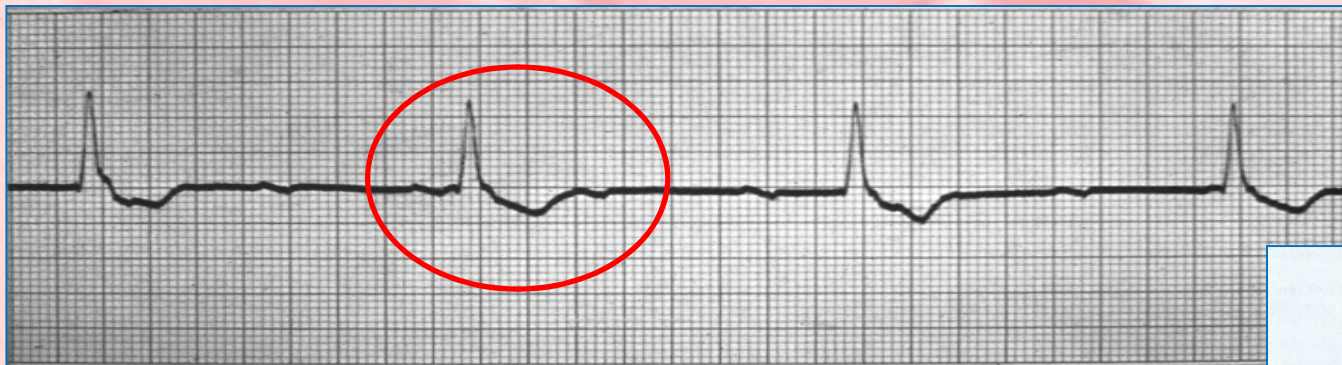

Predsieňovo-komorové bloky (AV blokády)

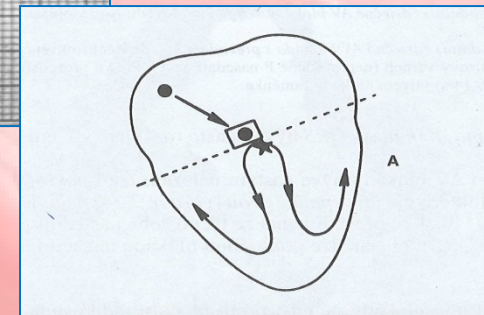
■ AV blok III. stupňa

- vedenie medzi predsieňami a komorami je úplne prerušené
- AV disociácia, predsieňe svoj rytmus (SA uzol)
- komory náhradný rytmus (junkčný alebo komorový)
- ICHS, IM, zápaly

EKG: P bez vzťahu k QRS, široké QRS (nad 0,12s), nízka frekvencia QRS

AV blok III. stupňa (AV disociácia)

Predsieňovo-komorové bloky (AV blokády)

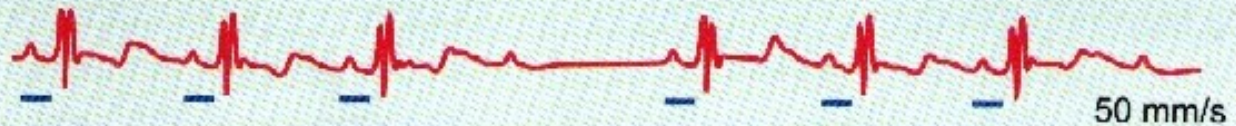
**AV blok
1. stupně**

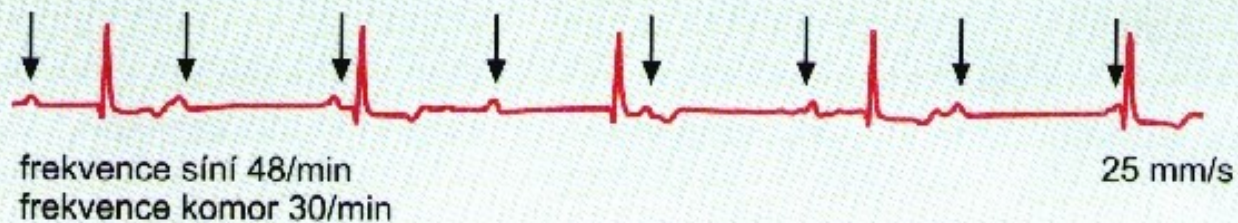
**AV blok
2. stupně
(Wenckebachův)**

**AV blok
2. stupně
(Mobitzův)**

**AV blok
3. stupně**

Vnútrokomorové bloky

■ Vnútrokomorové bloky

- spomalenie alebo prerušenie vzruchu vo vnútrokomorovom prevodnom systéme

a) fascikulárne bloky (hemibloky)

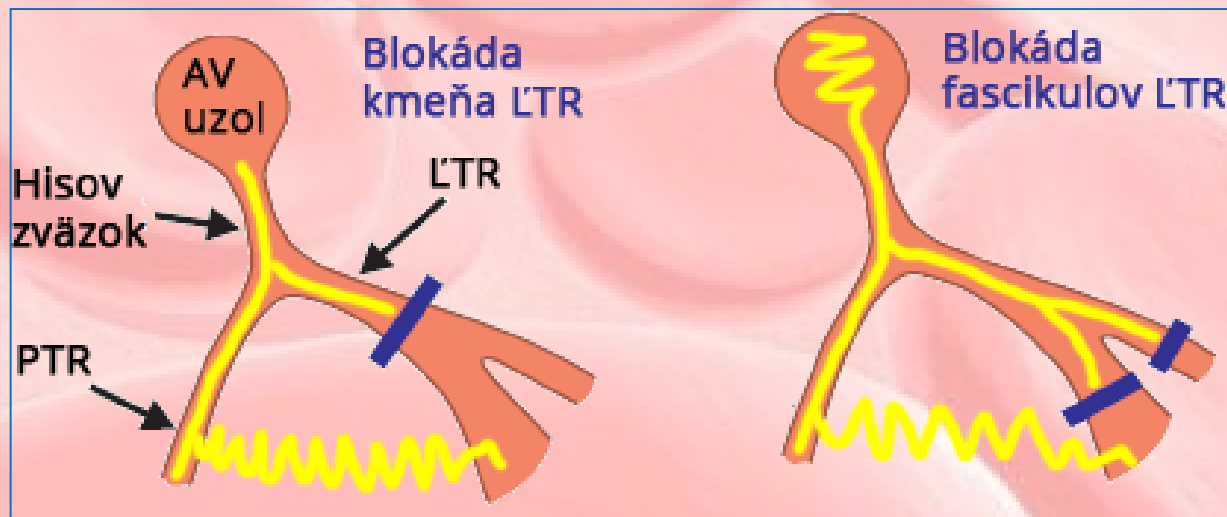
predné a zadné ľavé Tawarove ramienko

b) bloky ramienok

pravé a ľavé Tawarove ramienko

c) bifascikulárne bloky

pravé ramienko a jeden zo zväzkov ľavého ramienka

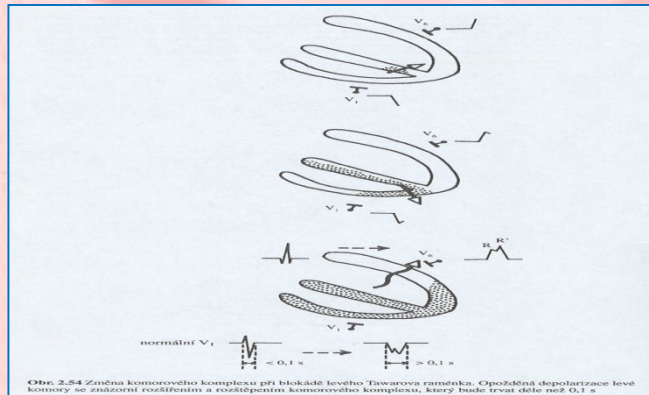

Vnútrokomorové bloky

■ Blok ľavého Tawarovho ramienka

- Zát'az alebo poškodenie LK pri ICHS, kardiomyopatie, hypertenzia, chlopňové chyby, závažnejšia
- kompletný alebo nekompletný

EKG :

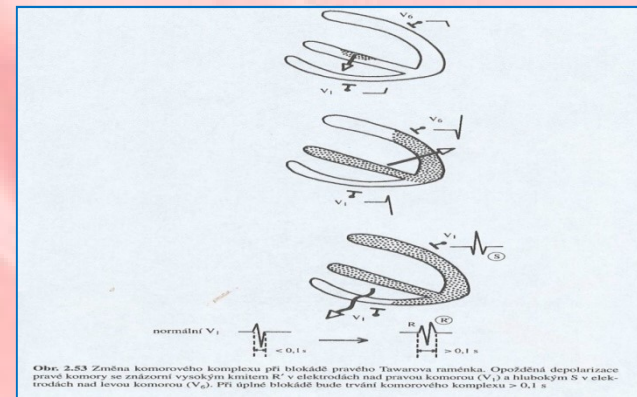
Blok ľavého Tawarovho ramienka

QRS nad 0,12s, rozštep R V5 a V6

■ Blok pravého Tawarovho ramienka

- poškodenie pravého srdca, vyšší vek (prestavba) pri cor pulmonale, kardiomyopatii, myokarditída, ale aj u zdravých (športovci, nekompletný bez predĺženia)
- kompletný a nekompletný

EKG:

Blok pravého Tawarovho ramienka

QRS nad 0,12s, RSR'

Syndrómy preexcitácie

■ preexcitácia znamená zrýchlený prevod vzruchov z predsene na komory, ktoré sú aktivované predčasne, prídavným (**akcesórnym**) abnormálnym vedením

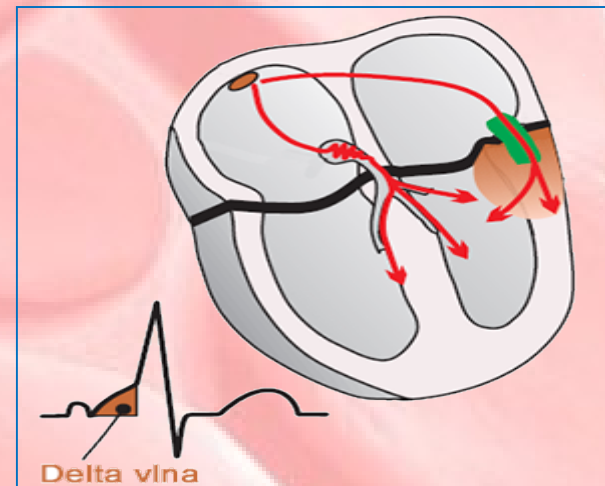
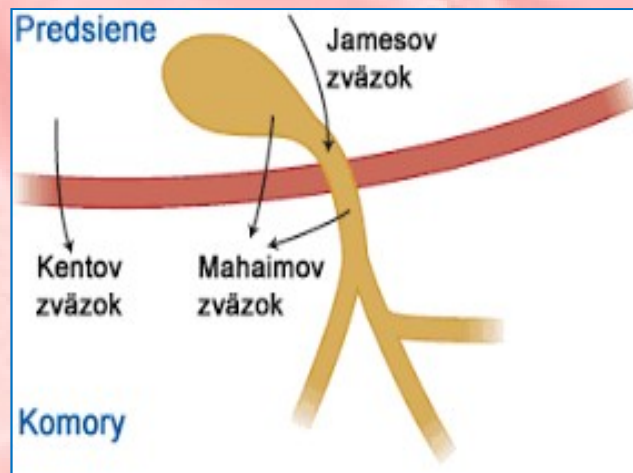
-trvalé (Kentov zväzok, Mahaimove a Jamesove vlákna)

-prechodné (myokarditída, endokarditída)

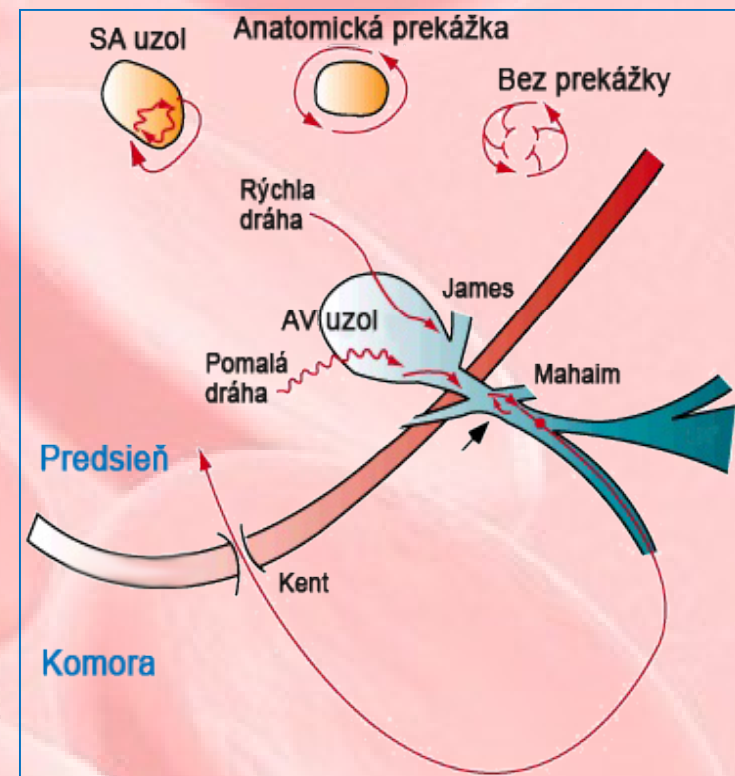
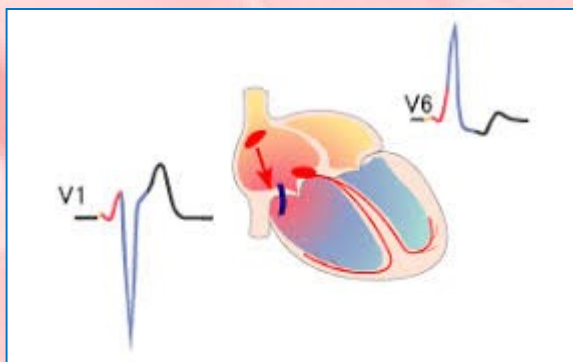
-WPW a LGL syndróm

EKG:

PQ intervalu, rozšírenie QRS-delta vlna, tvar závislý od typu akcesórnej dráhy

Syndrómy preexcitácie

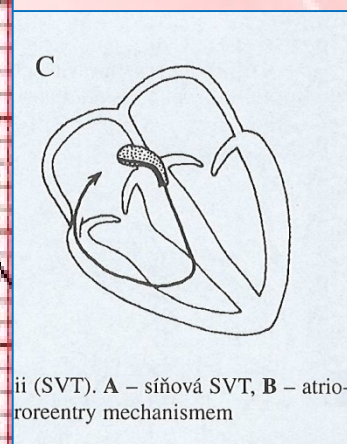

Poruchy prevodu

■ Atrioventrikulárne (AVRT) reentry tachykardie

- okrem fyziologického prepojenia predsiení a komôr ešte prídavná akcesórna dráha, ktorá ide mimo AV uzol, je rýchlejšia a robí predčasnú aktiváciu komôr (preexcitácia)
- Typ ortodrómnny (anterográdne fyziologické prepojenie, retrográdne cez akcesórnu dráhu)
- Typ antidrómnny (anterográdne cez akcesórnu dráhu, retrográdne fyziologické prepojenie)

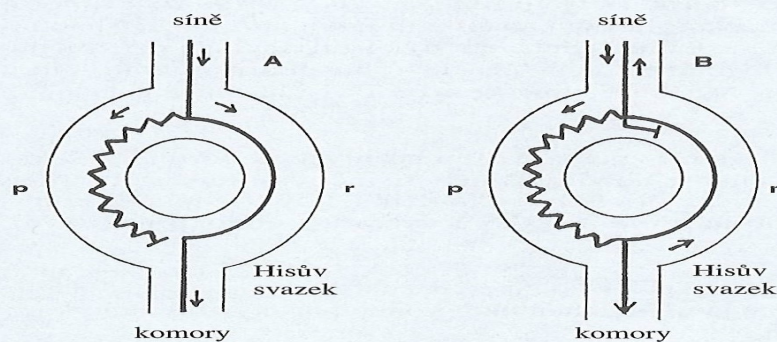
Poruchy rytmu

■ AV nodálne reentry tachykardie (AVNRT),

- pôvod v AV uzle a perinodálnom tkanive, dve a viac prídavných dráh, aspoň jedna pomalá (reentry), podľa smeru krúženia

- typická (slow-fast)-antero a retro a netypická (fast – slow)

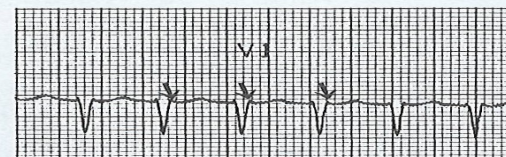
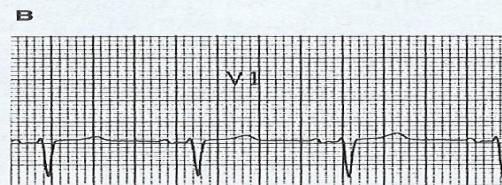
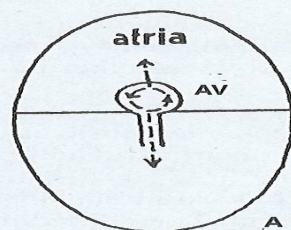
EKG: f:150-220/min., paroxysmus, P chýba, niekedy za QRS, QRS norma, pokiaľ nie je blok

Obr. 2.8.1 Mechanizmus reentry u typické AV nodální reentry tachykardie.

A: Mimo záchvat tachykardie se převádí sinusový vzruch anterográdně na komory pouze rychlou dráhou, vedení vzruchu pomalou dráhou je v Hisově svazku blokováno. B: Při záchvatu tachykardie. Kriticky načasovaný předčasný vzruch přichází v době, kdy je rychlá (normální) dráha nedráždivá (refrakterní), a na komory se proto vede pomalou (abnormální) dráhou. Dospěje-li do oblasti vzájemného propojení obou drah v Hisově svazku v okamžiku, kdy je již rychlá dráha mimo refrakterní období, a tudíž schopna opět převádět, vede se zpětně (retrográdně) do síní a současně i dopředně (anterográdně) na komory.

Vysvětlivky: p = pomalá dráha
r = rychlá dráha

Obr. 2.9 Reentry (návrtná) tachykardie pocházející z AV uzlu – typická forma.

A: Schéma mechanismu vzniku návratné tachykardie z AV uzlu – přítomnost dvou drah v samotném uzlu. B: Záznam svodu V₁ u nemocné s typickou formou AV uzlové reentry tachykardie (vpravo) v porovnání se záznamem při sinusovém rytmu (vlevo). Při arytmií jsou aktivovány komory i síně prakticky současně, a proto není patrna vlna P. Síniová aktivita je detekovatelná pouze v terminální části komplexu QRS v podobě tzv. pseudo r kmitu (viz šipky), který nebyl přítomen při sinusovém rytmu.

Poruchy rytmu-liečba

■ Liečebné zásahy do porúch rytmu

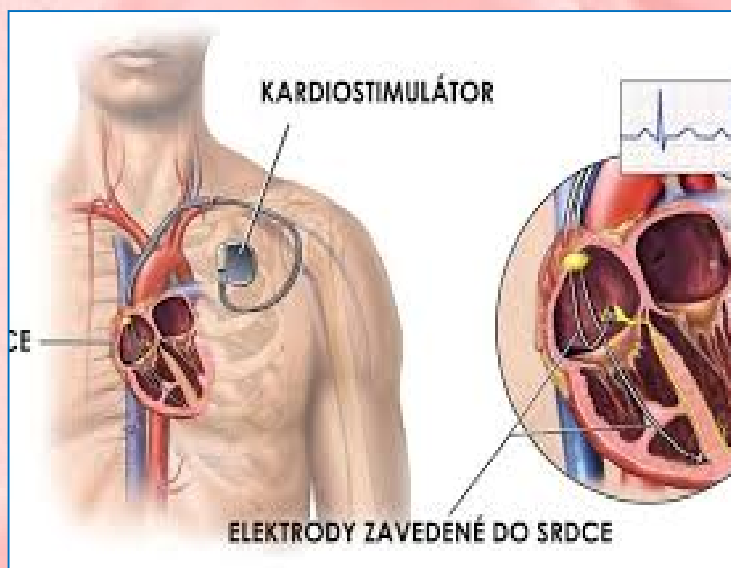
farmakologická liečba-antiarytmika

nefarmakologická liečba:

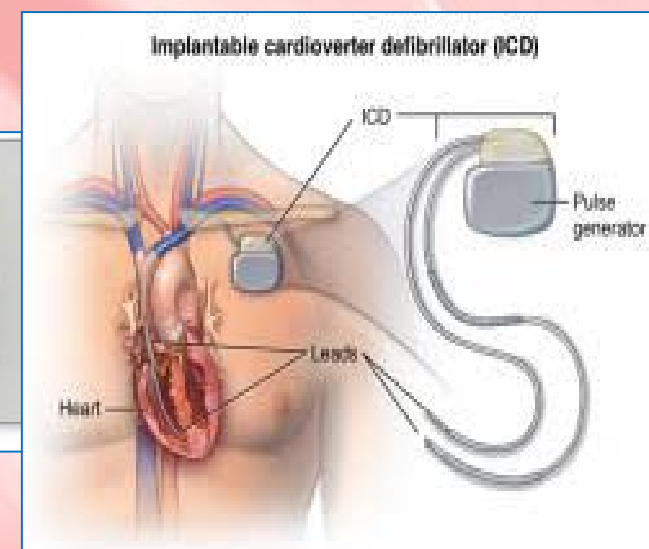
a) **vagové manévry** (masáž karotického sinu, Valsalvov manéver, dávivý a kašlový reflex, ponor tváre do studenej vody, tlak na očné bulby)

b) **elektrická liečba** (defibrilácia, kardioverzia, kardiostimulácia, implantabilné defibrilátory)

c) **iná liečba** (ablácia, operačná liečba)

ICD pripravené k implantácii

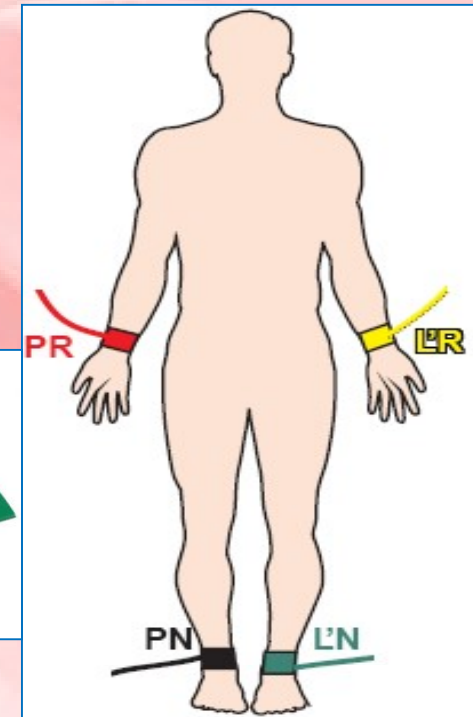
Poruchy rytmu

- **Končatinové zvody (elektrody)**

Umiestnenie elektród

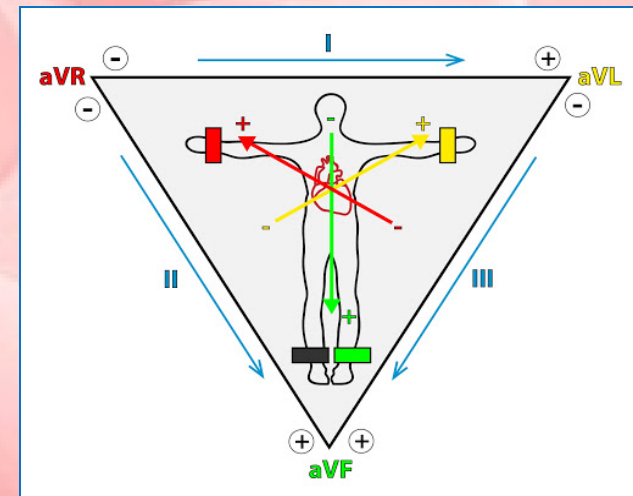
- **Červená** - pravá ruka (PR)
- **Žltá** - ľavá ruka (ĽR)
- **Zelená** - ľavá noha (ĽN)
- **Čierna** - pravá noha (PN)

Je uzemnenie (nesníma impulz)

- **Štandardné, bipolárne, Einthovenove**
- **I - PR-ĽR**
- **II - PR-ĽN**
- **III - ĽR-ĽN**

- **Unipolárne, Goldbergerove**
- **aVR - PR**
- **aVL - ĽR**
- **aVF - ĽN**

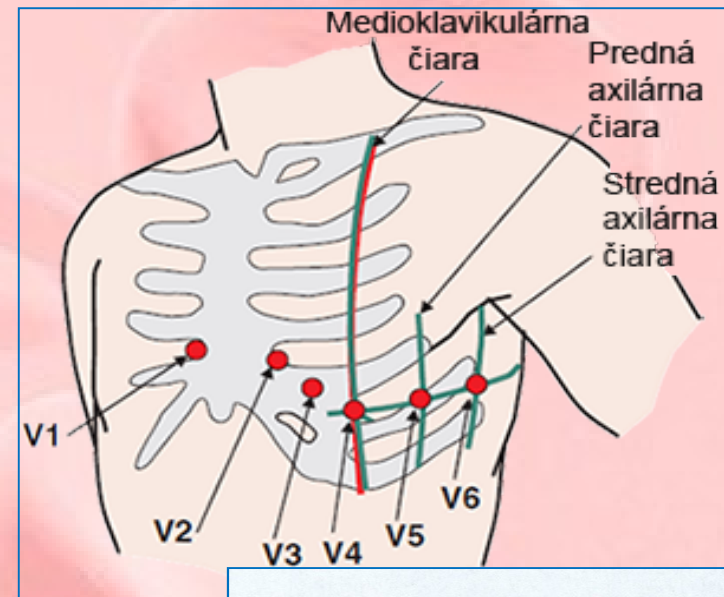

Poruchy rytmu

▪ Hrudné zvody, Unipolárne, Wilsonove

Umiestnenie elektród

- V1 - 4. medzirebrie parasternálne vpravo
- V2 - 4. medzirebrie parasternálne vľavo
- V3 - Presne medzi V2 a V4
- V4 - 5. medzirebrie v medioklavikulárnej čiare
- V5 - 5. medzirebrie v prednej axilárnej čiare
- V6 - 5. medzirebrie v strednej axilárnej čiare

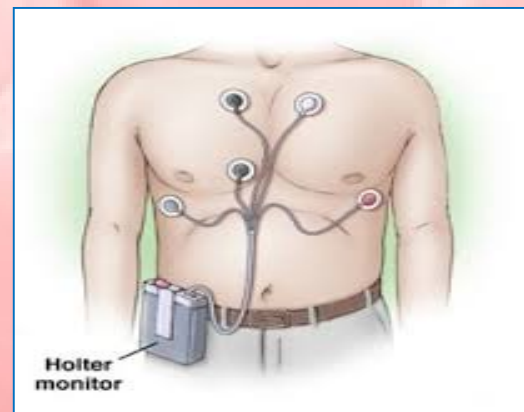
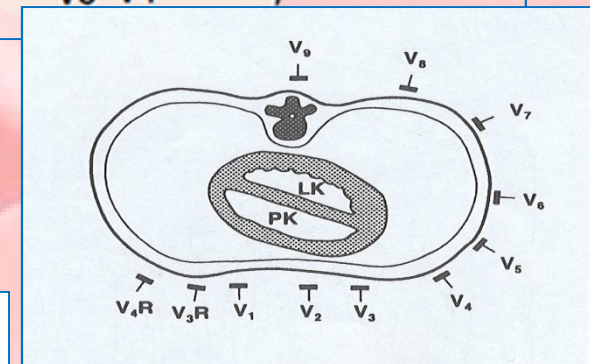
▪ EKG

V1-V6

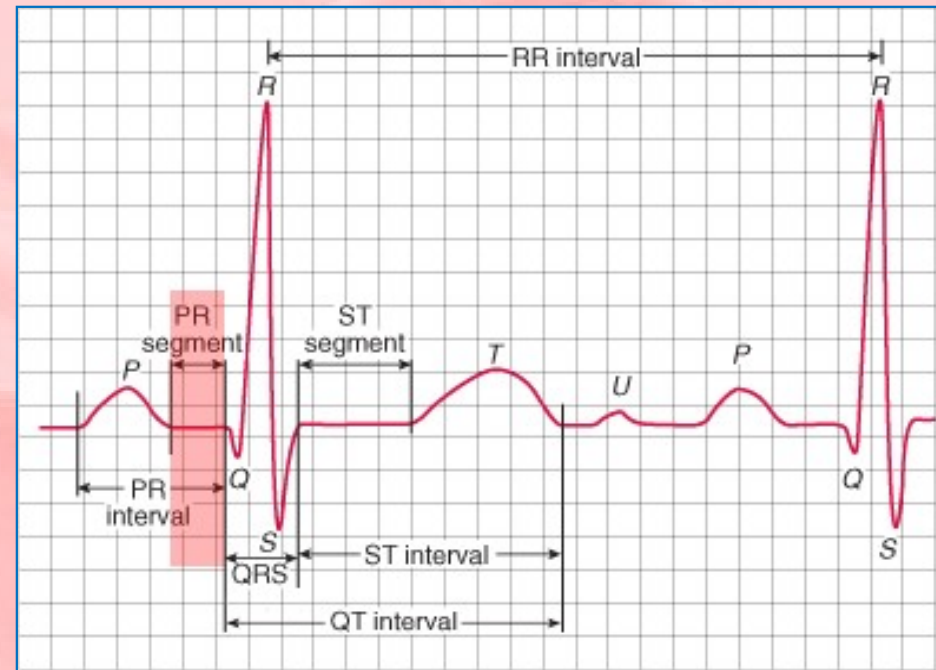
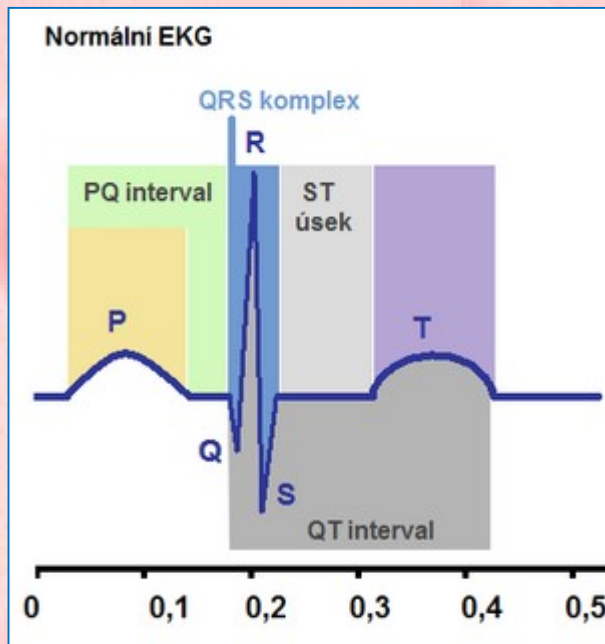
Unipolárne hrudné zvody zadné (V7,V8,V9)

Pravostranné zvody (V_{3R}, V_{4R}...)

Ezofageálne zvody (E)

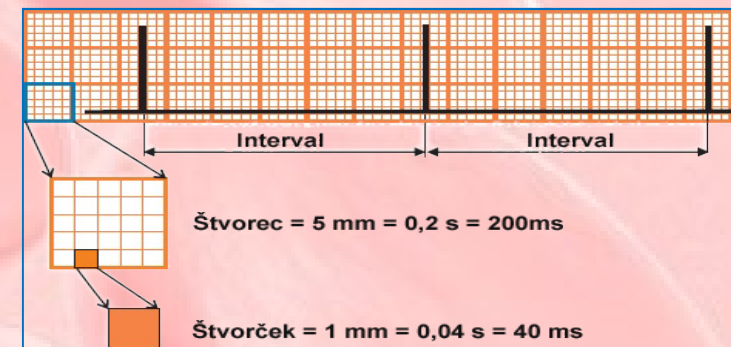
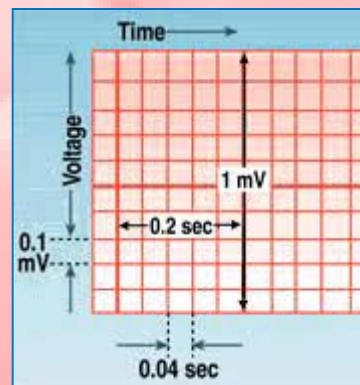

Poruchy rytmu

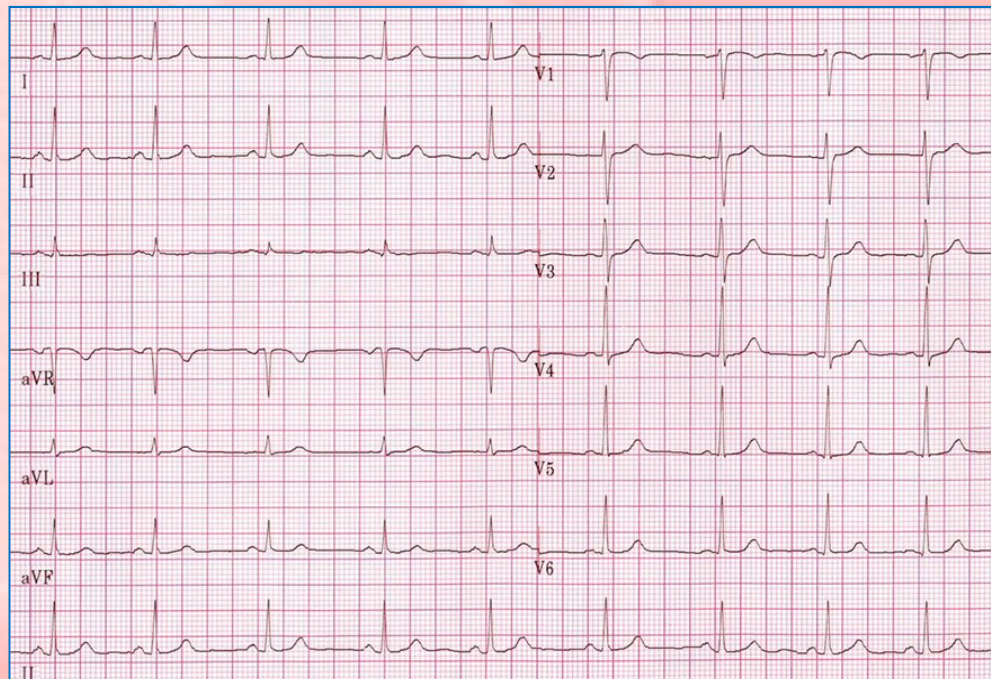
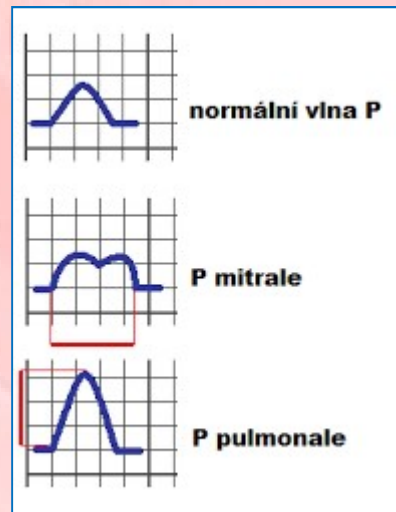
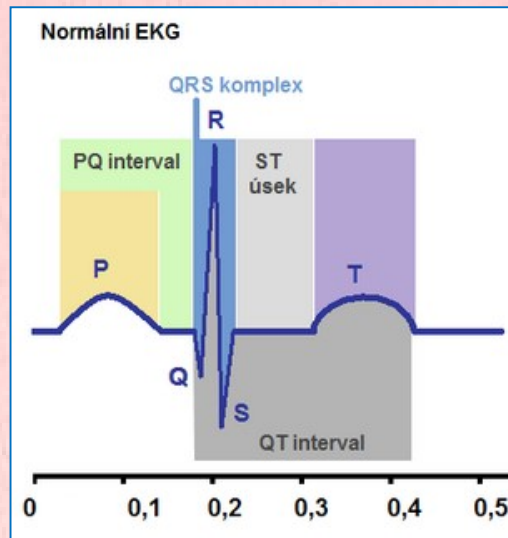
- **Posun 25 mm/s**
- **Izoelektrická čára**
- **Nad pozitivne výchylky**
Vzruch smeruje k snímanej elektróde
- **Pod negativne výchylky**
Vzruch sa vzdáľuje od elektródy

Rýchle, ostré sú kmity
Pomalé vlny
Intervaly, segmenty

Poruchy rytmu

Normální EKG křivka

vlna P = depolarizace síní

fyziol.: pozitivní průběh (ve svodu I může být bifázický, ale s převládající pozit. částí),
(ve svodu II) je kratší než 0,11 s a nižší než 2,5 mm
patol.: hypertrofie levé nebo pravé síně

interval PQ (PR) = zdržení postupu vzruchu se síní na komory v oblasti junkce
fyziol.: 0,12 - 0,20 s

patol.: zkrácení ... sy preexcitace, junkční rytmy, sympatikotonie, tachykardie
prodloužení ... AV blokáda I., II. st.

komplex QRS = depolarizace komor

fyziol.: délka 0,06 - 0,10 s, délka VAT do 0,04 s (levá komora), do 0,03 s (pravá komora)

Q kratší než 0,04 s a nižší než 25% kmitu R

Sokolowův index $S_{V2} + R_{V5}$ do 35/45 mm (resp. Mc Phieův index $\max. S + \max. R$ do 40)
osa srdeční -30° - 105°

patol.: 1. infarkt myokardu, myokarditida, hypertrofie LK, PK, nitrokomorové bloky,
hyperkalémie, aberantní komorový rytmus / kardiostimulátor

úsek ST

fyziol.: izoelektrický průběh, junkční bod v izoelektr. úrovni

patol.: elevace ... AIM, Prinzmetalova angína pectoris, aneurysma, akutní perikarditida
(sy časné repolarizace I)

deprese ... ischemie, hypokalémie, digoxin, sympatikotonie

vlna T = repolarizace komor

fyziol.: konkordantní s hlavním kmitem QRS (negat. ve III, aVR, V1-V2, event. aVL u vertik. poloh)

patol.: negativita / aplanace ... IM, nestabilní AP ("koronární T"),

myokarditida, tox., digoxin (asymetrie T), T juvenile (V1-V3, nitrokomor. bloky)

široké hrotaté T ... hyperkalémie

interval QTc = elektrická systola

fyziol.: do 440 ms

patol.: zkrácení ... hyperkalémie, digoxin

prodloužení ... primární (Roman-Ward, Jervell-Lang-Nielsen)

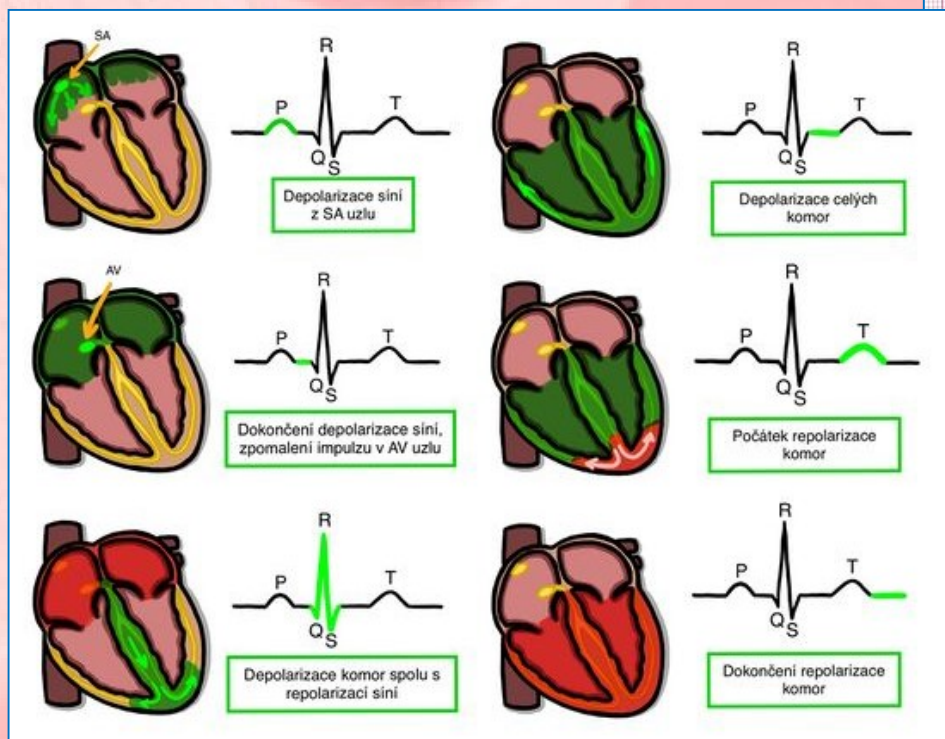
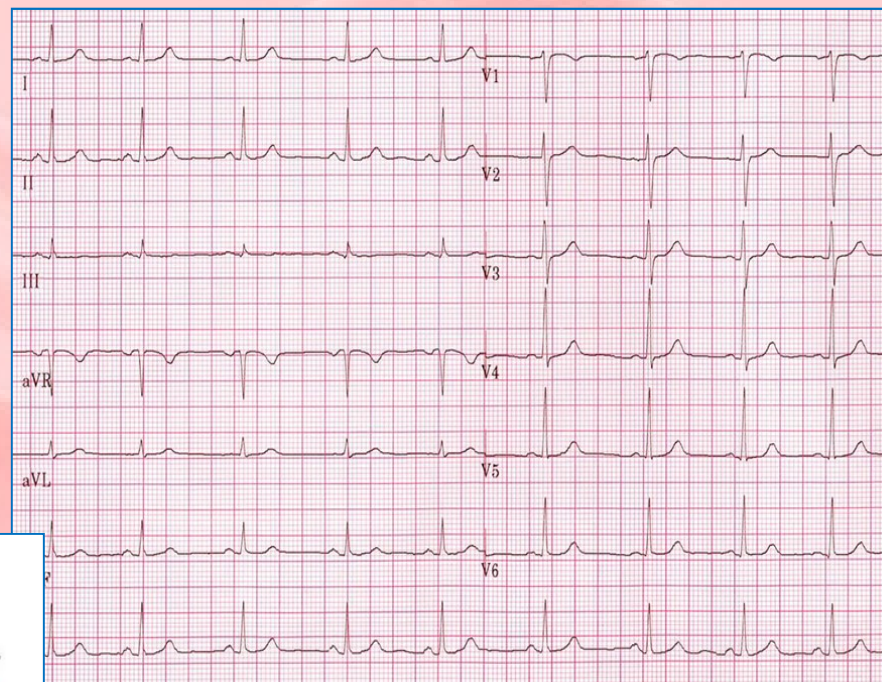
sekund. (hypokalémie, hypokalémie, antiarytmika Ia, III, tricykl. antidepresiva, alkohol)

Poruchy rytmu

▪ Sínusový rytmus

- Frekvencia 60-90/min
- Interval PQ trvá 0,12-0,20 s
- Vlna P pozit II zvod
- P je pred QRS

Poruchy rytmu

Určovanie srdcovej frekvencie

- Pravítko
- Výpočet

- **Pravidelná činnosť**

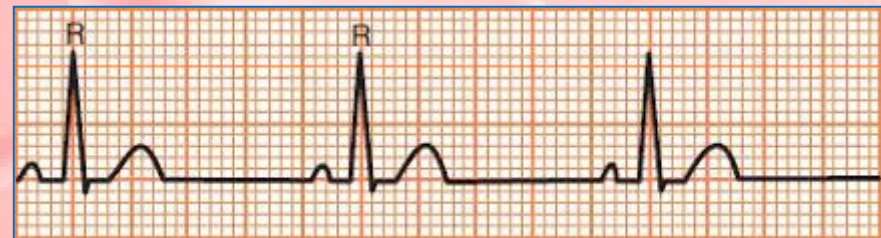
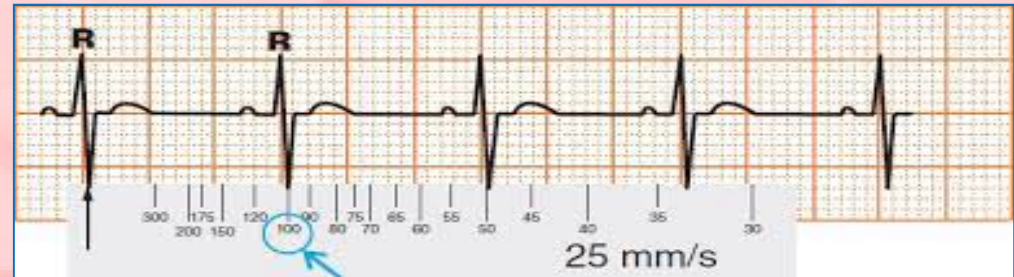
-Počet veľkých štvorcov medzi 2 R-R (3)

$300:\text{počet štvorcov}=300:3=100/\text{min}$

- **Nepravidelná činnosť**

-Úsek 30 veľkých štvorcov (6s), spočítame počet komorových komplexov x 10

$13 \times 10 = 130$

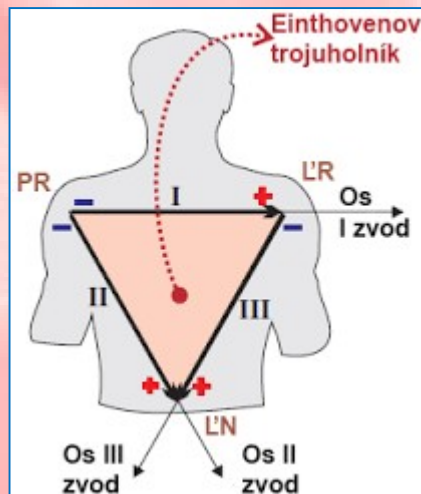
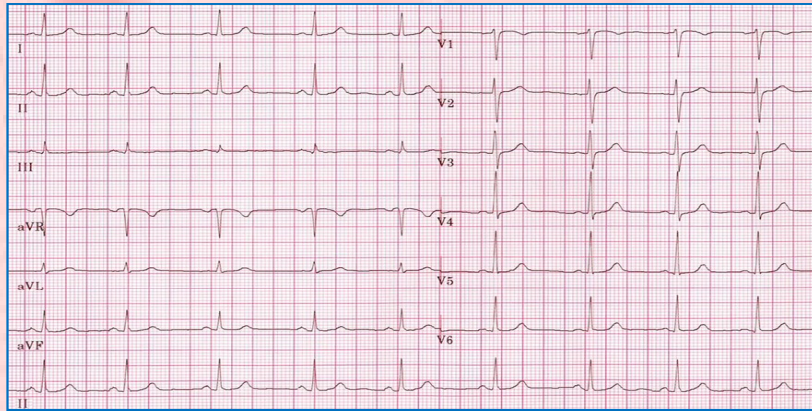

Poruchy rytmu

■ Určovanie elektrickej srdcovej osy

- Sklon elektrickej osy srdca
- hlavný vektor komorového komplexu
- smer osy vo frontálnej rovine

Položka elektrické osy v bipolárných končetinových svodech	I	III	Úhel elektrické osy ve stupních podle vektoru QRS	aVL	aVF	Položka srdce podle unipolárních končetinových svodů /Goldberger/
doleva +++	$\begin{smallmatrix} + \\ \Lambda \end{smallmatrix}$	$\begin{smallmatrix} -- \\ \nabla \end{smallmatrix}$	$\begin{smallmatrix} \nearrow \\ -60 \end{smallmatrix}$	$\begin{smallmatrix} + \\ \Lambda \end{smallmatrix}$	$\begin{smallmatrix} - \\ \nabla \end{smallmatrix}$	
doleva ++	$\begin{smallmatrix} + \\ \Lambda \end{smallmatrix}$	$\begin{smallmatrix} - \\ \nabla \end{smallmatrix}$	$\begin{smallmatrix} \nearrow \\ -30 \end{smallmatrix}$	$\begin{smallmatrix} + \\ \Lambda \end{smallmatrix}$	$\begin{smallmatrix} - \\ \nabla \end{smallmatrix}$	horizontální
doleva +	$\begin{smallmatrix} + \\ \Lambda \end{smallmatrix}$	$\begin{smallmatrix} - \\ \nabla \end{smallmatrix}$	$\begin{smallmatrix} \rightarrow \\ 0 \end{smallmatrix}$	$\begin{smallmatrix} + \\ \Lambda \end{smallmatrix}$	$\begin{smallmatrix} 0 \\ \nabla \end{smallmatrix}$	semi horizontální
lehce doleva	$\begin{smallmatrix} + \\ \Lambda \end{smallmatrix}$	$\begin{smallmatrix} 0 \\ \nabla \end{smallmatrix}$	$\begin{smallmatrix} \searrow \\ +30 \end{smallmatrix}$	$\begin{smallmatrix} + \\ \Lambda \end{smallmatrix}$	$\begin{smallmatrix} + \\ \Lambda \end{smallmatrix}$	intermediální (přechodná)
normální	$\begin{smallmatrix} + \\ \Lambda \end{smallmatrix}$	$\begin{smallmatrix} + \\ \Lambda \end{smallmatrix}$	$\begin{smallmatrix} \searrow \\ +60 \end{smallmatrix}$	$\begin{smallmatrix} 0 \\ \nabla \end{smallmatrix}$	$\begin{smallmatrix} + \\ \Lambda \end{smallmatrix}$	semi vertikální
lehce doprava	$\begin{smallmatrix} 0 \\ \nabla \end{smallmatrix}$	$\begin{smallmatrix} + \\ \Lambda \end{smallmatrix}$	$\begin{smallmatrix} \downarrow \\ +90 \end{smallmatrix}$	$\begin{smallmatrix} - \\ \nabla \end{smallmatrix}$	$\begin{smallmatrix} + \\ \Lambda \end{smallmatrix}$	vertikální
doprava +	$\begin{smallmatrix} - \\ \nabla \end{smallmatrix}$	$\begin{smallmatrix} + \\ \Lambda \end{smallmatrix}$	$\begin{smallmatrix} \searrow \\ +120 \end{smallmatrix}$	$\begin{smallmatrix} - \\ \nabla \end{smallmatrix}$	$\begin{smallmatrix} + \\ \Lambda \end{smallmatrix}$	
doprava ++	$\begin{smallmatrix} - \\ \nabla \end{smallmatrix}$	$\begin{smallmatrix} + \\ \Lambda \end{smallmatrix}$	$\begin{smallmatrix} \searrow \\ +150 \end{smallmatrix}$	$\begin{smallmatrix} -- \\ \nabla \end{smallmatrix}$	$\begin{smallmatrix} + \\ \Lambda \end{smallmatrix}$	

Obr. 1.5. Posuzování polohy elektrické osy srdce z bipolárních a unipolárních končetinových svodů.